

บทที่ 3

การวิเคราะห์ความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อกระเจดปี 2553

ความขัดแย้งเป็นกลวิธีการที่ผู้แต่งสร้างเหตุการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องทำให้วรรณกรรมมีความน่าสนใจมากขึ้น การวิเคราะห์ความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อกระเจดปี 2553 มีรายละเอียดแบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 3.1 ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร
- 3.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์
 - 3.2.1 ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา
 - 3.2.2 ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร
 - 3.2.3 ความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติ
 - 3.2.4 ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม
- 3.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม
 - 3.3.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับกฎหมาย
 - 3.3.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเชื้อชาติ
 - 3.3.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยมทางสังคม
 - 3.3.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับจารีตประเพณี
 - 3.3.5 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับศีลธรรม
- 3.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ
 - 3.4.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติ
 - 3.4.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์
 - 3.4.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ

3.1 ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร

ความขัดแย้งภายในใจของตัวละครเป็นความขัดแย้งที่ตัวละครต้องต่อสู้กับความนึกคิดของตนเอง และจะต้องเลือกทางเลือกที่มีหลาย ๆ ทางในเวลาเดียวกัน ทำให้เกิดสับสนในใจเป็นความทุกข์ที่เกิดกับมนุษย์ในเวลาที่ต้องเลือกทางใดทางหนึ่งที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง ดังนี้

เรื่อง ใครเลยจะรู้ กล่าวว่า ตัวละคร “เธอ” ได้ป่วยเป็นอัมพฤกษ์เฉียบพลัน ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ ในเหตุการณ์เช่นนี้ ตัวละคร “ผม” ไม่คิดว่าจะมีลูกได้ จนเมื่อตัวละคร “เธอ” บอกว่า ตัวละคร “เธอ” ตั้งครรภ์ ตัวละคร “ผม” รู้สึกสับสนเป็นทุกข์ภายในใจที่เกิดขึ้นและจะต้องหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับตัวละคร “เธอ” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วันหนึ่งเธอซึ่มือลงไปที่ท้อง และบอกกับผมด้วยน้ำเสียงจิตใจซึ่งผม
จับความได้ว่า

“เรากำลังจะมีลูกแล้ว”

ผมบอกไม่ถูกว่าดีใจหรือเสียใจ รู้สึกหวังใยในสุขภาพของเธอ และ
เกรงว่าเด็กที่คลอดออกมาจะไม่ปกติเหมือนเด็กอื่น ๆ เก็บความสับสนไว้ไม่ไหว
ในที่สุดผมก็แอบไปปรึกษาแพทย์

(ใครเลยจะรู้. 2553 : 41)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร โดยที่ตัวละคร “ผม”
ควรจะดีใจที่จะมีลูก แต่เนื่องจากภรรยาป่วยเป็นอัมพฤกษ์เฉียบพลัน การมีลูกจะเป็นปัญหาต่อ
สุขภาพของเธอได้ ตัวละคร “ผม” หวังใยสุขภาพของภรรยาและลูกที่จะเกิดมา ตัวละคร “ผม” รู้สึก
สับสนมาก ทั้งดีใจและเสียใจ ซึ่งเป็นความขัดแย้งภายในใจของตัวละครที่ต้องตัดสินใจเลือก
ทางออกทางใดทางหนึ่ง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า หัวหน้าครอบครัวที่มีความรับผิดชอบ
จะตัดสินใจชอบด้วยผลประโยชน์และความสุขของครอบครัวเป็นสำคัญมากกว่าจะคิดถึงตัวเอง

เรื่อง โรงเรียนดีเด่น ภาณุวัตรได้เข้ามาทำงานบริหารโรงเรียนที่อยู่ในสภาพทรุดโทรมแห่ง
หนึ่ง เขาทุ่มเททำงานจนโรงเรียนพัฒนาก้าวหน้าตามเป้าหมายที่เขาตั้งไว้ เมื่อโรงเรียนเจริญรุ่งเรือง
ขึ้นผู้บริหารคนอื่น ๆ มีความเห็นจะขึ้นค่าเล่าเรียน ทำให้เขาวิตกกังวลมาก ดังนี้

ส่วนหนึ่งเขานึกยินดีผลงานของตัวเองประสบความสำเร็จ พัฒนาขึ้นจน
สามารถแข่งขันกับ โรงเรียนอื่นได้ แต่ขณะเดียวกันเขากลับไม่สบายใจอยู่ลึก ๆ
กลัวว่าการขึ้นราคาค่าเล่าเรียนจะเป็นปัญหากับเด็กยากจน เด็กเหล่านี้ไม่มีทางไป

(โรงเรียนดีเด่น. 2553 : 122-123)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งกับตัวเอง คือ มีความยินดีที่ได้พัฒนาโรงเรียน
จนตัวประสบความสำเร็จ แต่การขึ้นค่าเล่าเรียนทำให้เขาไม่สบายใจ เป็นห่วงเด็กที่ยากจน
จะไม่สามารถจ่ายค่าเล่าเรียนและจะไม่มีโอกาสได้เรียนอีกต่อไป สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า
ในการทำงานบางครั้งต้องตัดสินใจเลือกระหว่างคุณธรรมกับเงินตรา บุคคลที่มีคุณธรรมใน
การทำงานเท่านั้นที่จะสามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย

เรื่องสัญญาใจ ตัวละคร “เธอ” กับตัวละคร “ฉัน” เป็นคู่รักกัน ได้สัญญาและตกลงกันว่า ตัวละคร “เธอ” จะไม่กำกับและครอบครองตัวละคร “ฉัน” ตัวละคร “เธอ” ยินดีให้อิสระตัวละคร “ฉัน” ตามโอกาสอันควร แต่สุดท้ายตัวละคร “เธอ” ก็ไม่เคยทำตามข้อตกลง ยืงนานวันตัวละคร “ฉัน” ยิ่งรู้สึกอึดอัดที่ตัวละคร “เธอ” ไม่ทำตามสัญญา แต่ในขณะที่เดียวกันตัวละคร “ฉัน” ก็รู้สึกมีความสุขกับการอยู่กับตัวละคร “เธอ” ดังนี้

เธอตามกำกับความคิดฉันตลอดเวลา ใช่ว่าฉันอึดอัดที่เธอติดตามฉัน แต่ในเวลาเดียวกันก็รู้สึกอบอุ่นที่มีเธอตามไปไหนต่อไหน บอกไม่ถูกหรอกว่าจริง ๆ ฉันรู้สึกอย่างไร เพราะบ่อยครั้งฉันก็ไม่เข้าใจตัวเองแม้แต่น้อยสำหรับฉัน

(สัญญาใจ. 2553 : 55)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งภายในใจของมนุษย์ที่ต้องการอิสระ แต่ก็ต้องการถูกรักษาครอบครอง เพราะการเข้ามายุ่งวุ่นวายกับชีวิตของตัวละคร “ฉัน” เป็นการแสดงถึงความห่วงใยของตัวละคร “เธอ” ทำให้ตัวละคร “ฉัน” รู้สึกอบอุ่นใจที่มีคนรักเอาใจใส่ตลอดเวลา สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าในความเป็นปุถุชนของคน เรามีทั้งต้องการความรักและต้องการความเป็นส่วนตัว จนทำให้มนุษย์เกิดความสับสนอยู่เสมอ

เรื่อง อ้วน ตัวละคร “เธอ” ถูกคนรักหรือถูกแฟนทิ้งด้วยเหตุว่า ตัวละคร “เธอ” อ้วน จึงตัดสินใจจะลดน้ำหนักให้ได้ โดยทำให้ตัวเองป่วยเพื่อทำให้น้ำหนักลดลง เมื่อตัวละคร “เธอ” เป็นไข้จะทำให้น้ำหนักตัวละคร “เธอ” ลดลงตามที่คาดหวัง แต่อาการไข้ทำให้ตัวละคร “เธอ” รู้สึกไม่สบายและคิดจะไปหาแพทย์รักษา แต่ก็กลัวว่าแผนการลดความอ้วนล้มเหลว ดังตัวอย่าง

ตอนนี้เธอคิดอยากจะไปหาหมอ เพื่อให้ไอ้ไข้ระย้านี้หายไปจากร่างกาย แต่อีกใจหนึ่งก็มีเสียงพร่ำบอกว่าแจะยอมแพ้ไม่ได้ แก่สู้อุตสาห์ล้างานไว้เรียบร้อยหมดแล้ว ถ้าแกออกไปหาหมอดอนนี้ทุกอย่างที่วางแผนไว้ก็จะมลายหายไปทันที แล้วแกกลับไปเป็นอีอ้วนที่ไม่มีใครมองเหมือนเดิม

(อ้วน. 2553 : 104)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร “เธอ” ที่ต้องการมีคนรัก และมีรูปร่างตามค่านิยมว่าผู้หญิงจะต้องผอม เมื่อเจ็บป่วยก็ไม่อยากไปหาหมอ เพราะหมอจะสั่งให้เธอรับประทานอาหารทำให้แผนการลดความอ้วนล้มเหลว ตัวละคร “เธอ” จึงมีความสับสนตัดสินใจเลือกไม่ถูก เป็นความขัดแย้งในใจว่าจะเลือกทำตามเป้าหมายของตัวเองหรือเลือกไปหาหมอเพื่อรักษาอาการเจ็บป่วย สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า ผู้หญิงต้องการมีคู่ครองและจะมีค่านิยมที่จะรักษารูปร่างของตนเองให้ผอม ทำให้เกิดความขัดแย้งที่ทำให้การดำเนินชีวิตไม่มีอิสระ

เรื่อง มั่นอยู่ในนั้น กล่าวว่ วิวัฒน์ชัยมีความสามารถเท่า ๆ กันในการขี่มอเตอร์ไซด์และการเล่นฟุตบอล เขาฝีฝนจะเป็นนักฟุตบอลระดับโลก แต่เขาก็ต้องการตอบแทนบุญคุณของผู้มีพระคุณที่เลี้ยงดูเขาตั้งแต่พ่อเขาตาย และได้สนับสนุนให้เขาเป็นนักแข่งรถฝีมือดี ดังนี้

มีเพียงวิวัฒน์ชัยเท่านั้นที่รู้ว่า เหตุใดจึงถึงเลต่อการเข้าร่วมทีมโซวาทที่นักแข่งทั่วประเทศฝีฝน เพราะนั่นหมายถึงรายได้ก้อนงามในแต่ละเดือน และหากฝีมือดีพอ การก้าวเป็นนักแข่งระดับโลกก็ไม่ใช่เรื่องไกลเกินไป แม้สำหรับคนไทยแล้วยังเป็นเรื่องเงินครกขี้หนูเขาอยู่ก็ตาม

มีเพียงเขาเท่านั้นที่รู้ว่าตนคิดอะไร เขาไม่เคยมีความสุขอย่างแท้จริงกับการควงขี่โมโตครอส แต่เมื่อเสียดีประสงค์ มีหรือเขาจะกล้าขัด เสียดีผู้อุปถัมภ์เขาตั้งแต่จบประถมหก หลังพ่อตาย 2 ปี

(ม่นอยู่ในนั้น. 2553 : 142)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งภายในใจระหว่างการทำตามใจตัวเองที่รักกีฬาฟุตบอลกับการทำหน้าที่เพื่อตอบแทนบุญคุณคนอื่น ที่ต้องการผลักดันให้เขาเป็นนักขี่มอเตอร์ไซด์ สุดท้ายเขาต้องตัดสินใจเลือกทำตามคุณธรรมที่สังคมยอมรับและยกย่องเชิดชูผู้ที่มีความกตัญญูแทนการทำตามใจตัวเอง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่าคุณธรรมความกตัญญูมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และมีผลทำให้คนเราไม่สามารถทำตามใจปรารถนาได้

เรื่อง ของขวัญของโง่ง ตัวละคร โง่งผู้ด้อยทั้งคุณสมบัติ รูปสมบัติ และทรัพย์สินสมบัติตั้งแต่เกิด เมื่อเขามีอารมณ์ทางเพศเขามักจะฝันเปียก วันหนึ่งเขาฝันเช่นเดิมและเมื่อตื่นขึ้นมาปรากฏว่ามีคาราสาวสวยมานอนตายอยู่ข้าง ๆ ในสภาพกึ่งเปลือย โง่งตกใจคิดว่าเขาเป็นคนทำร้ายและข่มขืนคาราสาว ต่อมาตำรวจได้เปิดเผยความจริงว่า เกิดอุบัติเหตุ มีรถยนต์ขับแหกโค้งบนทางด่วนและศพได้พุ่งมาอยู่บนที่นอนห้องของโง่ง ซึ่งบนชั้น 3 ใกล้จุดเกิดเหตุ ดังนี้

ตื่นขึ้นมา ก็พบคาราสาวผู้นอนนิ่งอยู่ข้าง ๆ ปัญหาชวนให้ปวดหัวก็คือหนึ่ง เขาไม่รู้ว่าหล่อนมาโผล่ที่นี่ได้อย่างไร และสอง สำหรับฝันเปียกที่วานี้ โง่งเชื่อว่ามันไม่น่าจะก่อให้เกิดปัญหา หากเขาฝันเอง เปียกเอง แต่ฝันเองแล้วไปทำคนอื่นเปียกนี่สิ มันจะทำให้เกิดปัญหา

เหตุเพราะหน้าตาโง่งเหมือนฆาตกรข่มขืน หน้าซ้ำคราบอสุจิที่เกรอะกรัง เป็นคราบขาวเปรอะอยู่บนกางเกงในตัวน้อยของสาวเจ้านั้น ก็น่าจะเป็นหลักฐานยืนยันความผิดของโง่งได้อย่างเหนียวแน่นที่สุด

(ของขวัญของโง่ง. 2553 : 120)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งในใจของโจ่ง ที่สับสนว่าศพของคาราสาวสวย ที่นอนข้าง ๆ ตายด้วยการกระทำของเขา เพราะเขามีรูปลักษณะหน้าตาและฐานะที่เชื่อว่าเขาเป็น มาตรกรข่มขืน เหตุการณ์นี้ทำให้เขาเกิดความกังวล สับสนและก่อให้เกิดความทุกข์ในใจ สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่า เป็นความขัดแย้งในใจของคนที่ไม่ได้ทำผิดและไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเองทำให้เกิดความทุกข์ใจ

เรื่อง เรื่องเล่าของปู่คนแรก ตัวละครเอกโค่ส่งจดหมายไปถามปู่เกี่ยวกับบรรพบุรุษ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการคัดเลือกเป็นผู้นำระดับผู้บริหารขององค์กร ปู่เล่าว่า บรรพบุรุษเป็นพวกเหี้ยมัว ทำให้เอกโค่เกิดความขัดแย้งในใจแต่เขาก็เลือกที่จะเผชิญความจริงเพื่อจะได้รับคัดเลือกในตำแหน่งที่เขาต้องการ ดังนี้

แกอาจจะรู้สึกอับอายคณะกรรมการคัดกรองที่จะต้องเล่าเรื่องนี้ให้พวกเขาฟัง แต่ระหว่างการยอมอับอายกับตำแหน่งอันสำคัญยิ่ง แกรู้สึกว่าจะเลือกเอาสิ่งใด และสิ่งซึ่งสำคัญกว่าที่แกควรตระหนักไว้ก็คือ การ โทกหคือประตูดานแรกของการทำชั่วทั้งหมด

(เรื่องเล่าของปู่คนแรก. 2553 : 159)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งในใจของมนุษย์ ที่ไม่มีความภาคภูมิใจถึงประวัติที่มาจากตระกูล เพราะการมีบรรพบุรุษที่ดี จะทำให้มั่นใจว่าตนเองมีสายเลือดที่ดี แต่ในสภาพชีวิตจริงในปัจจุบัน คนที่มาจากตระกูลต่ำก็มีโอกาสต้องการมีตำแหน่งและมีอำนาจในสังคมมนุษย์จึงต้องตัดสินใจเลือกระหว่างการปิดบังหรือโกหกคนอื่น เพื่อให้ได้สิ่งที่ตัวเองหวัง แต่ก็สะท้อนแนวคิดว่าการโกหกจะนำไปสู่การทำชั่วอื่น ๆ ไปได้ต่อไป แต่ส่วนมากมนุษย์จะยอมอับอายเพื่อได้สิ่งที่ตัวเองแสวงหา สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าในสังคมการทำงาน ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์จะทำได้ทุกอย่างโดยไม่คำนึงถึงสิ่งที่ถูกต้องเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองหวังไว้

เรื่อง รถxxxx กรุงเทพมหานคร “หล่อน” ไม่สามารถบังคับจิตใจตัวเองไม่ให้เกลียดรถทะเบียน xxx กรุงเทพมหานคร เป็นความขัดแย้งที่ทำให้เกิดความเครียด และไม่ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง เกิดอาการรุนแรงขึ้นจนคิดจะฆ่าตัวตายหลายครั้ง ดังนี้

หมอนั่งฟังไปอย่างเงียบ ๆ และตั้งใจ พยักหน้าแล้วยิ้มน้อย ๆ ก่อนจะถามต่อว่า

“แย่งชิง”

“อธิบายไม่ถูกค่ะ คือไม่รู้ว่าจะทำอะไรไม่ต้องโกรธอย่างนั้นด้วย แล้วทำไมต้องค่าแรง ๆ แทนที่ค่าแล้วระเบิดอารมณ์ไปแล้วรู้สึกดี กลับรู้สึกว่าการทุกอย่างรอบตัว

ยิ่งแยะและเลวร้ายลงหนักกว่าเดิมอีก เหมือน โลกดับไปเลย เคยแย้งขนาดคิดจะฆ่าตัวตายก็หลายหน”

(รณxxxx กรุงเทพมหานคร. 2552 : 90)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ทำให้เห็นได้ว่าความโกรธเกลียดเป็นความขัดแย้งในใจที่เป็นต้นเหตุของความเจ็บป่วย เป็นจากสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อจิตใจ โดยใช้สัญลักษณ์ทะเบียนรถ กรุงเทพมหานคร เป็นภาพที่รบกวนจิตใจ จนเกิดความเครียด และโกรธเกลียด เมื่อหาทางออกไม่ได้ คิดจะหนีด้วยการฆ่าตัวตาย เป็นอาการป่วยทางจิตที่ต้องรักษาให้ตรงสาเหตุและรักษาอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่าสถานะแวดล้อมมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ หากมนุษย์ไม่รู้เท่าทันก็จะมีอารมณ์ที่โกรธเกลียด ซึ่งมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจในอนาคต

เรื่อง สะพาน เป็นเรื่องราวของจิตรกรชราชื่ออุตะภาวะ อิโรชิเกะ อายุ 60 ปี เขายังกังวลจากเรื่องเขียนภาพที่ติดค้างอยู่ในใจ เป็นเหตุการณ์เมื่อเขายังเป็นหนุ่ม เขาได้นัดหมายหญิงสาวเพื่อหนีออกจากหมู่บ้าน โดยนัดพบกันที่สะพานที่เขาใช้เป็นที่เขียนภาพ แต่ภาพเขียนยังไม่เสร็จสมบูรณ์ เขาไม่ได้รอปพบผู้หญิงคนนั้น และได้กลับไปก่อนที่ผู้หญิงให้รอคอย เวลาผ่านไปเขาได้ศึกษาทัศนศิลป์ที่สอนให้ชำระล้างสิ่งที่ยังทำไม่สำเร็จ เขาจึงคิดที่จะแก้ไขภาพที่วาดไว้ในวันนั้น โดยเขียนภาพใหม่ ดังนี้

จิตรกรเงยไป ในที่สุดก็เอ่ยขึ้นว่า “เราไม่เคยคิดจะวาดรูปสะพานนี้ จนเมื่อฝึกฝีทางสายเซนเรารู้ว่าก่อนตายเราสมควรชำระล้างสิ่งที่คาใจออกไป เราจึงเริ่มวาดภาพนี้เพื่อปลดปล่อยความรู้สึกที่ฝังใจเรามาทั้งชีวิต”

“แต่ท่านก็ไม่สามารถปลดปล่อย ท่านไม่มีวันปลดปล่อย หากท่านไม่สามารถเผชิญหน้ากับความจริง”

“สิ่งที่เราวาดคือความจริง”

“หามิได้ ...” แยกผู้มาเยือนเอ่ยเสียงแผ่ว “...มีบางสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ในวันที่ 8 เดือน 6 ที่ 12 ท่านยืนอยู่บนทางสองแพร่งจริง แต่ผู้ตัดสินชะตาชีวิตของท่านไม่ใช่ฝนห่านั้น หากคือตัวท่านเอง”

“ทำไมท่านคิดเช่นนั้น”

“เพราะข้าพเจ้าก็อยู่บนสะพาน โอฮาชิในวันนั้น! จำได้ว่าท่านสวมชุดสีน้ำตาล วันนั้นอากาศแจ่มใส ฝนไม่ได้ตก ท่านไม่ได้รอนางมา ท่านเป็นคนที่เดินหนีไปจากนางต่างหาก สายฝนที่ตกกะทันหันคือคำแก้ตัวที่ทำให้ท่านรู้สึกผิดน้อยลง”

(สะพาน. 2553 : 130)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งในใจของมนุษย์ที่ทำผิดสัญญา แล้วไม่ยอมรับว่าความผิดพลาดเกิดจากตัวเอง แต่เป็นเพราะคนอื่นหรือสาเหตุอื่น ๆ มนุษย์เมื่อทำผิดโดยธรรมชาติ มักจะกล่าวโทษว่าเป็นความผิดของคนอื่นหรือสิ่งอื่น เป็นการแก้ตัวให้ตัวเองพ้นผิด ทั้งที่สาเหตุสำคัญคือตัวเองที่ผิดพลาด จึงเป็นความขัดแย้งในใจระหว่างความเป็นจริงกับการกล่าวโทษ ปิดความผิดให้พ้นตัวเอง แต่ถ้าหากยังไม่สำนึกผิดและแก้ไข ก็จะค้างคาอยู่ในใจไปตลอดชีวิต สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่าการทำสิ่งใดผิดพลาดแล้วไม่ยอมรับความจริงหรือแก้ไขก็จะเป็นความขัดแย้งในใจ มีอิทธิพลทำให้ชีวิตมีความวิตกกังวล ขัดแย้งอยู่เสมอ

เรื่อง สิบห้าคำ กล่าวถึงนักสำรวจแหล่งน้ำผู้มีประสาทสัมผัสดีเยี่ยม หลังจากที่เขามดสติ และร่างคำดิ่งลงสู่ห้วงน้ำลึก เขาได้สัมผัสกับกลิ่นกำมะถันและกลิ่นความร้อน ที่ทำให้เขาเกิดความสับสนระหว่างความเป็นจริงที่เป็นมนุษย์กับจินตนาการว่าตนเองได้กลายเป็นพญานาค ดังนี้

ความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับตัวละครอย่า “ผม” มากมายในสถานที่ซึ่งอยู่
มายาวนาน ผมกำลังสับสน ผมเป็นมนุษย์อย่างแท้จริงใช่หรือไม่ ความคิด
หยุดชะงักลง ของแข็งกระแทกลงบนหัวอย่างรุนแรง ร่างผมสั้นระริก กลิ่น
กำมะถันโชยแผ่วมาพร้อมกับสัญญาณแทรกในสมองเป็นระยะ ผมเป็นสัตว์หรือ...
เขากำลังจะสิ้นสภาพ... ผมเป็นสัตว์หรือมนุษย์กันแน่... ผมหลับลงอีกครั้งพร้อม
ความรู้สึกว่ามีกระดูกงอกล้ำขึ้นกลางหน้าผาก จากผืนแปลกใหม่ ผุดขึ้นและฉาย
ชัดท่ามกลางจันทร์เด่นดวงอันมีขอบวงเต็มรอบ สะท้อนกระพริบการเคลื่อนไหว
ตัวเคลื่อนไหวเป็นพรายกลิ่นที่มีขอบเขตชัดเจน เรียวยาว คดเคี้ยว และมุ่งตรงไปยัง
ทิศทางหนึ่ง จากหนึ่งเป็นสองและขยายออกไปเหลือคณานับ จนลำน้ำทั้งสายเดือด
คุ้ขึ้นจากฟองอากาศ ม่านหมอกแห่งความเชื่อของผมหลือลือลอยออก เผยเกร็ดสีมุก
แวววาว เอี้ยวไหวในลำน้ำ มีสัญญาณแปลกปลอมแทรกเข้ามา กระทั่งในความฝัน
ผมเป็นสัตว์จริง ๆ นะหรือ...

(สิบห้าคำ. 2553 : 59)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งในใจของมนุษย์ระหว่างความเป็นจริง หรือ
การเป็นมนุษย์กับจินตนาการว่าตัวเองกลายเป็นพญานาคสัตว์เหนือธรรมชาติ เป็นเหตุการณ์
ที่เกิดขึ้นในขณะที่สติดับวูบและรู้สึกว่าร่างกายเปลี่ยนแปลงไป เขาจึงเกิดความสับสนว่าเป็นสัตว์
หรือคน สะท้อนภาพให้เห็นสังคมไทยว่าให้ความสำคัญกับการมีสติ ซึ่งเป็นคุณสมบัติของการเป็น
มนุษย์ การขาดสติของบุคคลจะทำให้เกิดความสับสนและขัดแย้งในใจ

เรื่อง เตียงคนใช้หมายเลขสิบสาม กล่าวว่า ตัวละคร “คุณ” เห็นการจากไปของแม่ และใน
ระยะเวลาไม่ถึงหนึ่งเดือน พ่อก็ป่วยเป็นโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลัน เข้ารักษาใน

โรงพยาบาลและต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ แต่แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ไม่ได้รักษาหรือดูแลเอาใจใส่อย่างเต็มที่ คุณจึงต้องดูแลพ่ออย่างใกล้ชิดและได้เห็นสภาพของพ่อที่ต้องทนทุกข์ทรมาน คุณจึงตัดสินใจเช่นชื่อยินยอมให้พ่อตายเพื่อปลดปล่อยพ่อออกจากเครื่องมือรักษาที่พันชนาการร่างกายของพ่อ ดังนี้

คุณยอมรับว่ามันช่างเป็นเรื่องที่หนักหน่วงทรมานเหลือเกิน ในการตัดสินใจทำอะไรที่หนักเกินแบกรับไว้เช่นนี้ ถึงแม้ว่าคุณจะพูดคุยกับพี่น้องทุกคนแล้วก็ตาม แต่คนที่ต้องลงมือเช่นกลับเป็นตัวคุณเอง คุณจกจ้องปลายปากกาอยู่เหนือกระดาษเนิ่นนานทีเดียว เพราะคุณไม่แน่ใจว่าตนกำลังทำสิ่งที่ถูกที่ควรอยู่หรือเปล่า ระหว่างการยื้อยุดชีวิตของพ่อเอาไว้ กับการปล่อยให้ชีวิตของพ่อล่องลอยไปจนถึงจุดสิ้นสุดโดยไม่ช่วยเหลืออะไร อย่างไรก็ตามจะเรียกได้ว่าเป็นความกตัญญูรู้คุณต่อพ่อผู้ที่ทำให้กำเนิดและเลี้ยงดูคุณมาตั้งแต่ยังเป็นทารก มันช่างเป็นการตัดสินใจที่ยากเย็นเหลือเกิน

(เตียงคน ใช้หมายเลขสิบสาม. 2553 : 158-159)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งที่มนุษย์ต้องตัดสินใจ ซึ่งเป็นเหตุให้คนหนึ่งตาย แลกกับความคิดที่เข้าข้างตัวเองว่าเป็นการช่วยไม่ให้คนเจ็บต้องทรมานกับการใช้เครื่องมือรักษา สอดใส่เป็นเครื่องพันชนาการ เป็นความรู้สึกวิตกกังวลของคนที่คุณดูแลรักษาคนป่วย การตัดสินใจเช่นชื่อเอาเครื่องช่วยหายใจออกจะทำให้พ่อตาย เป็นการกระทำที่แสดงถึงความกตัญญูต่อพ่อหรือเป็นการหิบบิ้นความตายให้พ่อ เป็นการตัดสินใจได้ยากในสถานะที่คับขันและไม่มีทางเลือกอื่นเลย สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่าการเลือกตัดสินใจเกี่ยวกับบุคคลอันเป็นที่รัก โดยให้เสียชีวิตเพื่อจะได้ไม่ทนทุกข์ทรมานกับโรคร้ายและวิธีการรักษาที่ทำให้เจ็บปวดทรมานที่ไม่มีทางรักษาให้หายได้ จึงทำให้เกิดความรู้สึกสับสนในการตัดสินใจเลือกนั้น

เรื่อง เส้นแบ่ง กล่าวไว้ว่า ตัวละคร “ผม” และฮิว สาวเวียดนามรู้จักกันที่ประเทศออสเตรเลีย เมื่อเดินทางไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท ตัวละคร “ผม” แอบรักเธอแต่ไม่กล้าบอกให้เธอรับรู้ เพราะตัวละคร “ผม” ได้ตั้งเงื่อนไขที่ทำให้ตัวละคร “ผม” ต้องสูญเสียเธอไป เหลือไว้เพียงความเป็นเพื่อนเท่านั้น ดังนี้

“ถ้านายชอบเธอก็บอกว่าจะชอบไปเลยซิ” ไมเคิลพูดต่อ “เธอก็เหมือนจะชอบนายอยู่ไม่ใช่หรือ”

“แต่... มันคงเป็นไปไม่ได้” ผมบอก หลังค้นหาคำตอบอยู่นาน

“อะไร...อะไรเป็นไปไม่ได้”

“พอเรากับเธอเรียนจบก็ต้องแยกย้ายกลับบ้านเกิดเมืองนอนของตนเอง

“แล้วจะมารักกันได้ยังไง”

“โอ๊ย...เวียดนามกับไทยแลนด์ไกลกันตายละ”

ไมเคิลเข้าห้องน้ำไปนานแล้ว ผมยังนั่งอยู่บนโซฟา สายตาผมจับอยู่บนแผนที่โลกที่ไม่เคยแปะไว้บนผนังห้อง ผมลุกขึ้นไปดูมันใกล้ ๆ บนแผนที่มีสีหลากหลายเพื่อบ่งบอกสภาพภูมิประเทศ เส้นสายมากมายลากโยงแบ่งแยกให้เห็นอาณาเขตของเมืองและประเทศต่าง ๆ ประเทศไทยกับเวียดนามถูกกั้นกลางโดยลาวและกัมพูชามีเส้นแบ่งเขตแดนให้เห็นอย่างชัดเจน

(เส้นแบ่ง. 2553 : 161-162)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งในใจของมนุษย์จากการสร้างเงื่อนไข เช่น เชื้อชาติ วัฒนธรรม ฯลฯ เป็นเครื่องกีดกันขัดขวางไม่สามารถทำตามความรู้สึกของตัวเองได้ มนุษย์จึงต้องสูญเสียและเสียใจที่ไม่สามารถทำตามใจตนเองได้ เป็นความรู้สึกเสียใจโดยโอกาสและต้องปรับจิตใจไม่ให้ทุกข์ใจ โดยเฉพาะเรื่องของความรัก สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่าผู้ชายไทยมักจะไม่ได้แต่งงานกับคนต่างชาติ โดยเฉพาะคนในแถบประเทศเอเชียด้วยกัน จึงมีความขัดแย้งในใจ และตัดสินใจยอมรับความทุกข์ใจจากความขัดแย้งนั้น

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด สรุปได้ว่า ความขัดแย้งภายในใจของมนุษย์เกิดจากความสับสนในใจ ความวิตกกังวล และจำเป็นที่จะต้องตัดสินใจเลือกหรือหาทางออกเพื่อให้ชีวิตมั่นคง รวมถึงการทำงานหน้าที่ ความรัก ความกตัญญู และการเอาชนะใจตนเอง รวมทั้งการตอบสนองความโลภ ความต้องการหรือความอยากได้สิ่งสองสิ่งในเวลาเดียวกัน มนุษย์จึงต้องตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อหาทางออกหรือผ่อนคลายความเครียดและความทุกข์ในจิตใจ

3.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครในเรื่องของการกระทำ พฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดที่ไม่ลงรอยกัน ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อการะเกดเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว เครือญาติ และในสังคม ดังนี้

เรื่องสั้นช่อการะเกดที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวมีตัวละครที่เป็นสามีภรรยาและบิดามารดาและบุตร อาจมีญาติพี่น้องอื่น ๆ อยู่อาศัยร่วมกัน คือ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือ ลุง ป้า น้า อา และอาจจะมีหลานอาศัยอยู่ร่วมด้วย เรื่องสั้นช่อการะเกดได้สะท้อนภาพความขัดแย้งระหว่างตัวละครในครอบครัวดังต่อไปนี้

3.2.1 ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา

เรื่องสั้นช่อการะเกดมีเรื่องราวของชายและหญิงที่มีความรักอยู่ร่วมกันโดยสมรสตามประเพณีและจดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมาย และเรื่องสั้นบางเรื่องกล่าวถึงตัวละครที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวอย่างอิสระ ครอบครัวทั้งสองประเภทนี้ เรื่องสั้นช่อการะเกดมีเรื่องราวที่เกิดจากความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยาด้วยสาเหตุต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เรื่อง เบื้องหน้าของความตาย สามีภรรยาขัดแย้งกัน เพราะสามีไม่รับผิดชอบครอบครัว มีอาชีพขับมอเตอร์ไซค์รับจ้าง ชอบดื่มสุราเมามาย ชอบเล่นการพนัน นอกใจภรรยาไปมีผู้หญิงคนอื่น และได้ทิ้งครอบครัวหนีหายนานเป็นเดือน เมื่อกลับบ้านจึงทะเลาะกับภรรยา ดังนี้

“ฉันทำงานแทบตาย แกเอาแต่บำเรอผู้หญิงกับเล่นไพ่ ลูกไม่มีเงิน ไปโรงเรียนแล้วแกมาคู้บ้างไหม”

“แกเงิบ” พ่อตะคอก

“เงิบทำไม ฉันต้องพูดให้รู้เรื่อง ฉันเลี้ยงลูกอยู่คนเดียว เหนื่อยขนาดไหน แกไม่เคยรู้ แกเอาแต่บำเรออีนั้นนั่น”

“บอกให้เงิบ ไม้จันทน์กูตะตายซัก”

“ฆ่าฉันเสียเลยสิ ฉันไม่รู้จะอยู่ไปทำไมเหมือนกัน”

(เบื้องหน้าของความตาย. 2552 : 137)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นภาพความความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยาในครอบครัวที่หาเช้ากินค่ำ มีความยากจน ตัวละครไม่ทำหน้าที่เป็นสามีและพ่อที่ดี ไม่รับผิดชอบเลี้ยงดูครอบครัว ภรรยาจึงทำงานหนัก เลี้ยงลูกดูห้คนตามลำพัง และยังถูกสามีทำร้ายร่างกายทุบตีจนภรรยาไม่อยากมีชีวิตอยู่ต่อไป เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากความไม่รับผิดชอบของหัวหน้าครอบครัว ครอบครัวจึงไม่มีความสุข สะท้อนให้เห็นว่าสภาพของสังคมไทยที่คนยากจนมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีต้องหารายได้เลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งมีความประพฤติไม่ดี ไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนา ทำให้ครอบครัวมีปัญหา ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมอีกด้วย

เรื่อง ตัวละคร กล่าวถึงสามีซึ่งเป็นนักเขียนที่ยังไม่มีชื่อเสียง ได้อาศัยอยู่ในกระท่อมหลังสวนยางพาราของลุงใจดีคนหนึ่ง มีหลานผู้หญิงของลุงใจดีช่วยปิดกวาดเช็ดดู ทำอาหารมาส่งจนได้แต่งงานเป็นสามีภรรยาด้วยกัน ต่อมาภรรยาตั้งท้องและในเวลาเดียวกันงานเขียนของสามีได้รับรางวัลและมีชื่อเสียงในวงการวรรณกรรม ได้รับการยกย่องว่าเป็นนักเขียนดาวรุ่ง สามีต้องเดินทางไปกรุงเทพฯ เพื่อไปประชุมเสวนา จึงไม่มีเวลาดูแลภรรยาและลูก เวลาผ่านไปภรรยาผู้ซึ่งรอสามีอยู่ที่บ้านเปลี่ยนไป รู้สึกเหินห่างและมีความสัมพันธ์ไม่เหมือนเดิม เป็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างสามีและภรรยา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ง่วงหรือยัง” ผมถาม หล่อนส่ายหน้า
 “แต่ผมง่วงแล้ว”
 “ง่วงก็นอน ไม่รบกวนแล้ว ฉันเพียงแต่จะมาหาของบางอย่างเท่านั้น”
 “อ้าว!” ผมอุทานด้วยความแปลกใจ “ไม่นอนกับผมหรือ”
 “ฉันจะนอนกับลูก”
 “ลูกโตแล้ว” ผมพูด
 “ฉันนอนกับลูกมาตั้งแต่เขายังเล็ก”
 “ผมเพิ่งกลับมา คิดถึงสาวแล้วก็ลูก” ผมพูดด้วยใจจริง
 “ไม่จำเป็น ไม่ต้องกลับมาก็ได้ ฉันชินแล้ว”

(ตัวละคร. 2552 : 151)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น แสดงความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา เพราะสามีต้องการมีชื่อเสียงและทุ่มเทให้กับงานมากกว่าดูแลภรรยาและลูก ทำให้ภรรยาถูกทอดทิ้งและต้องเลี้ยงลูกอยู่ตามลำพัง เป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากหัวหน้าครอบครัวไม่รับผิดชอบแล้วทอดทิ้งครอบครัว จึงทำให้ภรรยามีชีวิตและพฤติกรรมเปลี่ยนไปจากเดิม สะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยมีค่านิยมในการแสวงหาชื่อเสียงจึงละเลยครอบครัวไม่สามารถทำให้ครอบครัวมีความสุขได้ การทุ่มเทเวลาสร้างชื่อเสียงจึงทำให้เกิดความห่างเหินระหว่างสามีภรรยาและลูก เกิดช่องว่างที่นำไปสู่ความแตกแยกของครอบครัว

เรื่อง นับสองแล้ว กล่าวถึงตัวละครเอ็กซ์กับนึมเป็นคู่รักที่รู้จักกันที่กรุงเทพฯ แต่เอ็กซ์ได้งานทำใหม่และย้ายไปอยู่ที่เชียงใหม่ ส่วนนึมยังคงอยู่กรุงเทพฯ ต่อมาเอ็กซ์ได้มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานซึ่งเป็นกระเทย และนึมเริ่มสังเกตความผิดปกติ จึงเกิดการโต้เถียงกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ยอมรับมาดี ๆ เอะ เอ็กซ์ เคยโดนพี่เคสเอาแล้วใช่เปล่า”

“ทุเรศจริง” เขารู้สึกเคืองขุ่น “นึมคิดอกุศลแบบนั้นได้อย่างไร เอ็กซ์ไม่ถึงกับสิ้นคิดเอาที่ตุ๊ดเอาที่แตัวหรือกะนะ”

“นึมไม่เชื่อ ยิ่งเอ็กซ์ชอบประคองหลังด้วยแล้ว พี่เคสคงบริการให้ได้อยู่หรือ” เธอคาดคั้น เธอมั่นใจว่าเรามีความสัมพันธ์เชิงสาวาทกับเคสแล้ว

“พอเออะ หยุดพูดเรื่องนี้กันได้แล้ว นึมอุตส่าห์เดินทางจากกรุงเทพฯ ทั้งที่ นาน ๆ จะได้พบกันหนหนึ่ง แล้วนี่ฉันจะมาทะเลาะกันเสียอีก” เขาพูดปลอบโยน พยายามดึงเธอมากอด หมายให้เธอดีขึ้น

(นับสองแล้ว. 2552 : 72-73)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา ที่เกิดจากสามีไม่มีเวลาให้ครอบครัวเพราะต้องทำงานและอยู่ห่างกัน สามียังมีความต้องการทางเพศและได้มีความสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกัน ทำให้ภรรยารู้สึกรังเกียจและทะเลาะกัน สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าค่านิยมด้านความสัมพันธ์ทางเพศมีการเบี่ยงเบนที่ผิดไปจากจารีตประเพณีจึงเกิดปัญหาและมีผลกระทบต่อครอบครัวตามมาทำให้ครอบครัวแตกแยก

เรื่อง เงินคำกำแก้ว วิทยาและราตรีร่วมกันสร้างครอบครัวที่สมบูรณ์ มีบ้านและมีลูกสาวสามคน เป็นครอบครัวที่มีความสุข แต่เวลาผ่านไปหลาย วิทยาไปมีภรรยาใหม่และมีลูกชายคนใหม่ ทำให้ครอบครัวของวิทยาและราตรีต้องแตกแยกและแยกทางกัน โดยยังมีหนี้สินเกิดความสัมพันธ์ระหว่างชายกับชาย หรือหญิงกับหญิง จึงทำให้ครอบครัวไม่มีความสุข ดังนี้

“พูดมา คุณไปแอบมีลูกเมียซ่อนไว้ที่ไหนอีก”

“ลูกเมียที่ไหน”

“แล้วเด็กชายคนนี้ มันลูกหมาหรือลูกคน เธอ โยนรูปภาพปึกหนึ่งลงบนโต๊ะอาหาร”

“ฟังก่อนได้ไหม”

“ฉันฟังคุณพ่้ามานานเกินไป วัน ๆ ก้มหน้าก้มตาทำงาน ด้วยตระหนักว่าต้องผ่อนบ้านผ่อนรถ ตอบที่ว่าคุณตอบแทนฉันยังไง ฉันยังดีพอสำหรับคุณอยู่ อีกหรือเปล่า”

(เงินคำกำแก้ว. 2553 : 184)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา เกิดจากสามีมีภรรยา น้อยและมีลูกชายที่เกิดใหม่ ทำให้สามีภรรยาขัดแย้งกันจนต้องแตกแยก สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าปัญหาทางครอบครัวมีสาเหตุมาจากความไม่ซื่อสัตย์ จึงทำให้ครอบครัวมีปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้

นอกจากความขัดแย้งระหว่างสามีภรรยาที่เกิดจากความไม่รับผิดชอบต่อครอบครัวและการประพฤตินอกใจคู่ครองแล้ว ยังเป็นความขัดแย้งที่เกิดจากมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันด้วย ดังตัวอย่าง

เรื่อง เด็กชายที่ไม่อยู่ในรูปภาพ ตัวละครชื่อภีร์ชอบวาดภาพตั้งแต่เด็ก เขาฝึกฝนฝีมือมานานนับสิบปี โดยยังไม่เคยรับรางวัลเลย เขามีแม่คอยให้กำลังใจและชื่นชมการเขียนภาพของเขา แต่พ่อไม่พอใจเขา และชอบพูดขัดแย้งแม่เสมอ ดังตัวอย่าง

“ดูสิพ่อ ลูกเรามีพรสวรรค์ด้านการวาดรูปนะ”

“พรสวรรค์บ้างอะไร มันถนัดเรื่องทำให้บ้านเลอะมากกว่า”

“แหม บ้านเลอะนิดเลอะหน่อย แลกกับการมีลูกเป็นศิลปิน”

“อย่าเลย เป็นศิลปิน ไล่แห่ง วาครูปก็ก้อกรังแต่จะอดตาย”
 แม่กับพ่อมักจะเถียงกันเป็นกู่เป็นแควแบบนี้เสมอเรื่องพรสวรรค์ด้าน
 การวาดรูปของเขา

ดูเหมือนแม่จะมีความสุขเหลือเกินที่เห็นเขาวาครูป แต่สำหรับพ่อแล้ว
 ตรงกันข้ามพ่ออยากให้เขาเลิกวาดรูปแล้วหันมาตั้งใจเรียนเพื่อสอบได้คะแนนดี ๆ
 แล้วก็ทำงานดี ๆ เงินเดือนเยอะ ๆ ชีวิตจะได้มั่นคง

(เด็กชายที่ไม่อยู่ในรูปภาพ. 2553 : 179)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นภาพความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา ที่มีสาเหตุจาก
 ภรรยารักและชื่นชมว่าลูกมีพรสวรรค์ในการวาดรูปและหวังจะให้เขาเป็นศิลปิน แต่สามีคิดแตกต่าง
 จึงขัดแย้งกับภรรยา เขาต้องการให้ลูกเลิกวาดรูปและหันมาตั้งใจเรียนหนังสือเพื่อจะได้ทำงาน
 ที่มั่นคง สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าคนทั่วไปมักไม่เห็นคุณค่าของศิลปะ จึงมีทัศนคติที่ไม่ดีกับ
 ศิลปิน แต่จะเห็นความสำคัญของวิชาการอื่น ๆ และต้องการทำอาชีพอื่น ๆ ที่มั่นคงกว่า จึงทำให้เกิด
 ความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่คาดหวังกับการเรียนและการทำงานของลูก

สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยาที่ปรากฏในเรื่องสั้นข้อการะเกดเป็น
 ความขัดแย้งที่เกิดจากความไม่รับผิดชอบของกลุ่มครอบครัวใดฝ่ายหนึ่ง โดยประพฤตินอกใจกัน
 ไม่สามารถปรับตัวเข้าหากัน จึงเกิดการห่างเหิน ทั้งนี้เพราะสามีเป็นฝ่ายไม่ดูแลเอาใจใส่ครอบครัว
 ไม่มีเวลาให้กับภรรยาและลูก รวมทั้งมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน เป็นทัศนคติที่ทำให้ความรักที่เคยมี
 ต่อกันลดลงจนหมดสิ้นและแยกทางกันทำให้ครอบครัวแตกแยกไปในที่สุด

3.2.2 ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร

ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครที่เป็น
 พ่อแม่และลูก ในเหตุการณ์ต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เรื่อง เบื้องหน้าของความตาย กล่าวถึง ตัวละคร “ผม” มีพี่น้อง 5 คน ตัวละคร “ผม” เป็น
 ลูกชายที่พ่อแม่ไม่เคยเอาใจใส่ผมและไม่ให้ความสำคัญ ตัวละคร “ผม” ในทางตรงกันข้ามพ่อแม่แบ่ง
 ความรักให้พี่น้องทุกคน ครั้งหนึ่งพ่อทำโทษตัวละคร “ผม” อย่างรุนแรง โดยไม่ได้ถามเหตุผล
 เหตุการณ์นี้ทำให้ตัวละคร “ผม” คิดอยากฆ่าตัวตาย และตัวละคร “ผม” ยังคิดถึงความยุติธรรมที่
 เกิดขึ้น ในช่วงวัยเด็กอยู่ตลอดเวลา ดังนี้

พ่อเป็นผู้ชายประหลาด แทบไม่พูดกับเขาเลยก็ได้ ในบรรดาลูก ๆ
 ห้าคน พ่อจะจำกับน้องสาวคนต่อจากเขามากที่สุด รองลงมาคือพี่ชายที่เป็น
 โรคโปลิโอจนแขนเสียไปข้างหนึ่ง เหลือพี่สาวกับน้องสาวคนสุดท้ายที่พ่อพูดคุย
 บ้างเล็กน้อย แต่กับเขาเหมือนพ่อมองไม่เห็น จะเห็นบ้างก็ในยามที่ลูกคนโปรด

ร้องให้ขึ้นมาใกล้ ๆ เขา ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดก็ตาม

“แกใช้ไหมเป็นตัวการ” พ่อตะคอกอย่างไม่ต้องการคำตอบ พร้อมฉวย
สิ่งที่อยู่ในมือฟาดใส่เขาสุดกำลังครั้งหนึ่งพ่อคว้าได้ไม้หน้าสามที่ใช้ขัดประตูพบ
โครมเข้าเต็มแผ่นหลังของเขา เสียงดังบึ๊ก เขาถลาล้มลง เจ็บราวไปทั้งร่าง หายใจ
ไม่ออก และนี่ก็อยากตายไปให้รู้แล้วรู้รอด

(เบื้องหน้าของความตาย. 2552 : 135)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างพ่อกับลูก พ่อรักลูกไม่เท่ากัน พ่อคิดว่า
ลูกไม่ทำหน้าที่ดูแลน้องให้ดี ส่วนลูกคิดว่าพ่อไม่มีความยุติธรรม พ่อแม่รักลูกไม่เท่ากันและไม่ได้
ทำหน้าที่ของพ่อให้ดีจึงเกิดความขัดแย้งสะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าครอบครัวที่มีลูกหลายคน
เกิดปัญหามักจะรักลูกไม่เท่ากันและไม่ปรับความเข้าใจกันทำให้เกิดความแตกแยกที่บ้านปลายและ
ไม่สามารถประสานรอยร้าวในใจได้

เรื่อง เบื้องหน้าของความตาย เป็นเหตุการณ์ความขัดแย้งระหว่างแม่กับลูก เนื่องจากแม่
ทำงานหนักเพื่อเลี้ยงดูลูก ลูกอยากแบ่งเบาภาระที่หนักของแม่ จึงออกไปหาปลาหาเงินมาช่วยแม่
ลูกเอาหม้อหุงข้าว ไปใส่ปลาจึงทำให้สกปรก และเนื้อตัวมอมแมม แม่จึงโกรธคิดว่าลูกซุกซนจึง
เมียนตีลูก ดังนี้

“แกมันซนจริง ๆ เล่นคูชี่คูเยี้ยว ห้ามแล้วไม่ฟัง สร้างแต่ปัญหา” แม่เมียน

พลาทพุดพลาท

“น่าจะให้พ่อแกมาตีอีกคน” แม่พุดพร้อมกับทิ้งไม้เรียวที่หักคามือ คำพูด
ของแม่เหมือนเข็มแทงใจ แม่ก็รู้ว่าพ่อไม่เคยรักเขา ตีเขาเหมือนอยากให้ตาย หรือ
ที่แท้แล้วแม่ก็ไม่รักเขาเช่นกัน เขาทำงานช่วยแม่ทุกวัน แม่ไม่เคยเห็นค่าหรือไร
เขาวิคปลาเหนียวแทบตายเพื่อช่วยแม่ แต่แม่กลับเห็นว่าเขาเลวร้าย

(เบื้องหน้าของความตาย. 2553 : 137)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างแม่กับลูก แม่ที่เหน็ดเหนื่อยกับ
การดูแลและเลี้ยงดูลูกทั้งสี่คน จึงไม่มีเวลาพูดคุยกับลูก เมื่อลูกทำสิ่งที่เป็นการละเมิดของแม่ แม่ไม่ได้
ถามหรือเข้าใจเหตุผลที่ลูกทำไป แม่จึงโกรธลูกและตีลูกที่ทำเรื่องสกปรก โดยไม่เข้าใจว่าลูกอยาก
แบ่งเบาภาระของแม่ ประกอบกับลูกรู้สึกน้อยใจว่าพ่อแม่ไม่รักเขาจึงเกิดความน้อยใจ สะท้อน
ภาพสังคมไทยให้เห็นว่าครอบครัวที่ลำบากยากจน มักจะไม่พูดจากันให้เข้าใจว่าครอบครัวมีปัญหา
และสมาชิกจะช่วยกันแก้ปัญหาได้อย่างไร เมื่อทำงานเหน็ดเหนื่อยก็จะมีอารมณ์โกรธขุ่นเคี้ยว และ
ใช้กำลังทำร้ายลูก ลูกจึงรู้สึกเจ็บปวดทั้งร่างกายและจิตใจ กลายเป็นความขัดแย้ง

เรื่อง โรงเรียนดีเด่น ภาณุวัตรเรียนจบมา 2 ปีแล้ว เขาทำงานในแต่ละแห่งได้ไม่เกิน 3 เดือน
และเปลี่ยนงานมาไม่ต่ำกว่าสิบแห่ง ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน และตามอารมณ์ ความรู้สึกในใจหรือ

สถานการณ์ในการทำงาน แม่หวังใยภานุวัตรและต้องการให้เขาอดทนเพื่อจะได้มีงานทำที่มั่นคง และจะได้ไม่เปลี่ยนงานบ่อย ดังนี้

“คนรุ่นใหม่อย่างเราน่ะขาดความอดทน” แม่ตั้งข้อสังเกตตอนที่เขาลาออกจากงานครั้งล่าสุด

“ไม่จริงนะแม่ ผมพยายามเต็มที่แล้ว ปัญหาอยู่ที่บริษัทต่างหาก วัฒนธรรมองค์กรไม่ตรงกับความคิดของผม มีอย่างไหน พยายามจำกัดความคิดคนให้เข้ากับองค์กรเพียงอย่างเดียว พอเจอคนที่ต่างก็รับไม่ได้” เขาคัดค้าน

(โรงเรียนศิเค่น. 2553 : 114)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น แสดงถึงความขัดแย้งระหว่างแม่กับลูกในเรื่องทัศนคติในการทำงาน แม่คิดว่าลูกเปลี่ยนงานเพราะขาดความอดทน แต่ลูกให้เหตุผลว่าปัญหาไม่ใช่อยู่ที่ตัวเขาที่ขาดความอดทน แต่อยู่ที่ระบบการทำงานของบริษัท เขาจึงไม่สามารถยอมรับได้ สะท้อนให้เห็นถึงความคิดเห็นที่แตกต่างกันของคนสองรุ่น คนรุ่นเก่าที่ยอมรับระบบการทำงาน เพื่อให้ตัวเองมั่นคง แต่คนรุ่นใหม่ที่มีความคิดเห็นของตนเองและต้องการมียืดหยุ่นความเสมอภาคและทำงานตามความสามารถของบุคคล คนรุ่นใหม่จึงไม่อดทนกับระบบการเล่นพวกพ้อง สะท้อนภาพให้เห็นว่าสังคมไทยมีทัศนคติในการทำงานของบุคคลแตกต่างกันในแต่ละช่วงวัยมีมุมมองการทำงานต่างกัน ยึดหลักการการทำงานที่ไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดเป็นความขัดแย้งในการทำงาน

เรื่อง เส้นรอบวง ตัวละคร “ผม” มีความรู้สึกกลัวพ่อตั้งแต่อายุห้าขวบ เพราะพ่อมักจะดุคำ และทุบตีแม่จนตัวละคร “ผม” ทนไม่ได้ ชีวิตตัวละคร “ผม” และพ่อเปรียบได้กับการเดินออกจากวงกลมวงเดียวกันคือครอบครัว และแยกจากกันกลายเป็นเส้นขนานและเป็นวงกลมวงใหม่สองวงที่ไม่อาจซ้อนเป็นวงกลมวงเดียวกันได้อีก จนเวลาผ่านไป ผมอายุมากขึ้นและพ่อแก่เฒ่าลง วงกลมของตัวละคร “ผม” และพ่อก็อาจจะมีโอกาสกลับมาบรรจบอีกก็ได้ ดังตัวอย่าง

ผมเป็นลูกผู้ชายคนเดียวของพ่อ พ่อเคยคิดจะทลายวงกลมของผม พ่อมองหาผู้หญิงที่คิดว่าจะเป็นลูกสะใภ้ในอุดมคติของพ่อเตรียมไว้ให้ผม แต่ละคนฐานะดีกว่าเรา เรื่องอื่น ๆ เป็นเรื่องรองลงไป แต่นั่นกลับยังทำให้วงกลมของผมถีบตัวลอยห่างจากวงกลมของพ่อไปอีกไกลลิบ แต่พ่อไม่เคยรู้ตัว

พ่อเป็นคนดู คุณในความรู้สึกของผม เมื่อ โกรธ เมื่อ ไม่พอใจใคร โดยเฉพาะกับแม่ พ่อจะหวาดเสียวดังก๊องกัมปนาท ดังมากในความรู้สึกของเด็กอย่างผม ตอนนั้น ผมจะแวนนึกถึงเสียงสิงโตคำราม พร้อมอ้าปากกว้างเหมือนจะเขมือบเราสองคนแม่ลูกเข้าปากไปได้ทั้งหมด เวลานั้นทั้งแม่และผมจะกลัวลานยิ่งกว่าหนูในอุ้งตีนราชสีห์เสียอีก

แต่ก็เชื่อว่าพ่อจะละความพยายามที่จะหาคู่ให้ผม คนแล้วคนเล่า ครั้งแล้วครั้งเล่า ที่พ่อโทรศัพท์มาหาผมในเรื่องเดิม ๆ หว่านล้อมสารพัดเพราะไม่อยากมีเรื่องกับพ่อ เหตุการณ์นี้ยืดเยื้อยาวนานจนกระทั่งฝ่ายหญิงเองก็ทนไม่ไหว เป็นฝ่ายล่าถอยไปเอง ครั้งแล้วครั้งเล่าเช่นกัน และจนกระทั่งผมกลายเป็นชายวัยกลางคน ผมสองสี ที่มีความสะอาดแฉ่งอยู่ลึก ๆ

(เส้นรอบวง. 2552 : 241-242)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างลูกกับพ่อ พ่อเป็นคนดู เข้มงวด เผล็จการใช้กำลังอำนาจ ทำร้ายแม่จนลูกเกลียดชัง และเกรงกลัวไม่อยากเข้าใกล้พ่อ ลูกคิดต่อต้านและแก้แค้นโดย ไม่ยอมทำตามที่พ่อต้องการ และลูกรู้สึกพอใจที่ได้ทำให้พ่อผิดหวัง เขาไม่ยอมแต่งงานกับคนที่พ่อเลือกให้ ซึ่งเป็นการต่อต้านอำนาจของพ่อได้สำเร็จ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่า การที่ผู้ให้กำเนิดไม่ได้เลี้ยงดูลูกด้วยความรักและการใช้เหตุผลที่ดีหรือทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี จะทำให้ลูกไม่ยอมรับพ่อและเกิดปัญหาความไม่เข้าใจกัน

เรื่อง แก้อี๋ห่วย เขาเดินทางกลับบ้านหลังเก่า และได้นึกย้อนกลับไปอดีตที่พ่อมีภรรยาใหม่มากมาย จนแม่เสียใจและผูกคอตายตัวตาย น้ำสาวพาเขาไปเลี้ยงที่กรุงเทพฯ หลังจากพ่อเสียชีวิต เขาจึงกลับไปบ้านพ่ออีกครั้ง และทบทวนอดีตที่ผ่านมาอย่างขมขื่น ผ่านแก้อี๋ห่วยที่เก่าโทรมตัวนี้ จนค้นพบความจริงว่าแท้ที่จริงพ่อรักแม่มาโดยตลอด ดังตัวอย่าง

เขาคิดถึงชื่อในบ้าน มันสูงจากพื้นเท่าไรหนอ ... เขาจำไม่ได้ แต่มันคงจะเป็นสิ่งแรกที่เขายึดมองเมื่อเปิดประตูบ้านเข้าไป เหมือนเย็นวันหนึ่งของยี่สิบกว่าปีที่แล้ว เมื่อคนขับรถพาเขากลับมาจากโรงเรียนในอำเภอ

แม่ไม่ได้ตั้งใจให้เขาเห็นหรือ พ่อบอกว่าจะกลับมาในตอนบ่ายวันนั้น แต่ก็ได้มา แม่เตรียมทุกอย่างไว้สำหรับพ่อ ตอนนั้นเขาไม่เข้าใจ เด็ก ป.สาม ไม่เข้าใจว่าทำไมแม่แฉวนตัวเองไว้กับชื่อ

เขารู้ดีว่าทำที่นี้มันวลของแม่มีภูเขาไปพรอปะทุอยู่ข้างใน ยามบ่ายวันหนึ่งเป็นการแก้แค้นไม่ใช่การหลีกหนียอมจำนน เป็นระเบิดฆ่าตัวตายที่มุ่งหมายเขย่าขวัญทำลายชีวิตอื่นให้ตายทั้งเป็น แต่น่าเสียดาย มันไม่ได้ระเบิดใส่พ่อตรง ๆ พ่อไม่ได้กลับมาตอนบ่ายสามตามทีบอก วันเศษศพ พ่อถึงได้โผล่หัวมา ร้องให้คร่ำครวญอยู่หน้าโลง มันสายไป .. เรื่องที่ไม่มีลูกเรือลอยละล่องคว้างคว้างไม่มีใครคุมหางเสือ

(แก้อี๋ห่วย. 2552 : 218-219)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างลูกกับพ่อ เพราะพ่อประพฤตินอกใจแม่ ลูกโกรธเกลียดพ่อที่เป็นต้นเหตุทำให้แม่ฆ่าตัวตาย ครอบครัวต้องสิ้นสุด แดกสลาย ลูกต้องสูญเสียแม่และแยกจากพ่อและไม่เคยให้อภัยจนพ่อเสียชีวิต จนลูกได้กลับมาบ้านอีกครั้งหนึ่ง สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าสังคมในครอบครัว ถ้าซื้อสัตย์ในความรักและให้เกียรติกันของสามีภรรยา ย่อมนำมาความแตกแยกมาสู่ครอบครัวและยังมีผลกระทบต่อลูกที่นำไปสู่ปัญหาสังคมใหญ่ได้

สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตรที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อการะเกด เกิดจากปัญหาการทำหน้าที่ของบิดามารดา เช่น การปฏิบัติไม่ดีต่อบุตร ขาดความรักความเอาใจใส่ มีความไม่เข้าใจกันหรือมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน บิดามารดาไม่มีความยุติธรรม และใช้อำนาจเผด็จการ นอกจากนี้ปัญหาที่บิดามารดาเอาใจใส่บุตรมากเกินไป ก็เป็นสาเหตุของความขัดแย้งเช่นกัน จึงเป็นปัญหาในครอบครัวที่ไม่สามารถเชื่อมโยงความรักความผูกพันทางสายเลือดระหว่างพ่อ แม่ และลูกไว้ด้วยกัน

3.2.3 ความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติ

ความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติ เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างพี่น้องที่มีสายโลหิตสัมพันธ์ในตระกูลเดียวกัน ความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อการะเกดอย่างชัดเจนมีเรื่องเดียว ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่อง โรงเรียนดีเด่น ภาณุวัตรรับภาระบริหารโรงเรียนเอกชนขนาดย่อม ที่เปิดสอนมาเกือบ 50 ปี เป็นกิจการของครอบครัว โรงเรียนมีสภาพทรุดโทรมมาก ทั้งในแง่ของสถานที่และในความรู้สึกรักของผู้ทำงานและผู้เล่าเรียน ภาณุวัตรทุ่มเทความตั้งใจปรับปรุงอาคารและคุณภาพการเรียนการสอน จนมีชื่อเสียงและมีนักเรียนเพิ่มมากขึ้น แมกับน้ำเป็นผู้บริหารของโรงเรียนต้องการขึ้นค่าเรียน แต่ภาณุวัตรไม่สนับสนุน เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากความคิดเห็นไม่ตรงกันกับแม่ และน้ำที่เป็นญาติกัน ดังตัวอย่าง

“เราจะขึ้นค่าเล่าเรียนในปีการศึกษาหน้า” แม่บอกกับเขาใน
การประชุมหลังรับทราบถึงความก้าวหน้า

เมื่อได้ยินเขารีบแย้งว่าเร็วเกินไป ควรทิ้งไปสักระยะให้โรงเรียนมีชื่อเสียง
มากกว่านี้ แต่ทั้งแม่และน้ำพิภาคให้เหตุผลว่าการปรับปรุงโรงเรียนใช้เงินจำนวน
ไม่น้อย หากไม่ขึ้นค่าเล่าเรียนสถานะทางการเงินของโรงเรียนคงอยู่สภาพติดลบ
ไม่เป็นผลดีต่อธุรกิจ

“แล้วผู้ปกครองจะมีเงินส่งเด็กเข้าเรียนหรือครับ ถ้าหากว่าเราขึ้น
ค่าเล่าเรียนขนาดนั้น” เขาแสดงความวิตก

“น้ำไม่เห็นเป็นปัญหา ส่วนใหญ่คนที่เห็นความสำคัญของการศึกษายอม
ลงทุนอยู่แล้ว ค่าเทอมเราก็ไม่ได้ขึ้นมากมาย แค่เท่าเดียวเท่านั้น” น้ำพิภาคชี้แจง

“ผมกลัวว่าเราจะได้เงินต่อหัวมากขึ้นก็จริง แต่ได้จำนวนน้อยลง”

(โรงเรียนศิเค่น. 2553 : 122-123)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น แสดงถึงความขัดแย้งในการทำงานของเครือญาติคือ น้ำและ
หลาน ซึ่งมีความคิดเห็นและเป้าหมายของการทำงานที่ไม่เหมือนกัน ฝ่ายหนึ่งมุ่งประโยชน์ส่วนตัว
โดยต้องการมีรายได้จากการขึ้นค่าเรียน อีกฝ่ายหนึ่งต้องการช่วยเหลือส่วนรวม และสร้างประโยชน์
แก่เด็กและเยาวชน ไม่มุ่งหวังกำไรบนความเดือดร้อนของคนอื่น สะท้อนภาพสังคมไทยที่มนุษย์
เห็นแก่ผลประโยชน์ทางวัตถุของตัวเองมากกว่าจะเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและไม่ได้
คำนึงถึงความเป็นญาติที่ควรจะมีความรักความผูกพันทางสายเลือด

สรุปได้ว่า เรื่องสั้นช่อการะเกดสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติซึ่งเกิด
จากการแสวงหาประโยชน์เรื่องของทรัพย์สินเงินทอง กักับการให้ประโยชน์แก่ส่วนรวม ทำให้ญาติ
พี่น้องแตกแยกกัน โดยไม่ได้คำนึงถึงความผูกพัน หรือความสัมพันธ์ที่เป็นญาติพี่น้องกัน

3.2.4 ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม

ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่ได้มาติดต่อ
สัมพันธ์กันหรืออยู่ร่วมกันในที่แห่งเดียวกัน จะรู้จักกันหรือไม่รู้จักกันก็ตาม ในเรื่องสั้นช่อการะเกด
มีความขัดแย้งดังต่อไปนี้

เรื่อง รากหญ้าในนาคร ตัวละคร “ผม” เป็นพนักงานเสิร์ฟในคาเฟ่ เกิดเหตุการณ์ที่มี
ความขัดแย้งกับลูกค้าเมื่อ ตัวละคร “ผม” ยกอาหารไปเสิร์ฟที่โต๊ะของนักแสดงตลกชื่อดังคนหนึ่ง
เขาเดินสะดุดทำให้น้ำเปื้อนในหม้อไฟหกราดถูกปลายขากางเกงของนักแสดงตลกผู้นั้น ทำให้เขา
โกรธและใช้ฝ่ามือฟาดหน้าตัวละคร “ผม” ดังตัวอย่าง

ผมวางหม้อไฟลงบนโต๊ะ รีบลนลานยกมือไหว้ขอโทษ

“ขอโทษ” คำว่า “ครับ” ไม่ทันออกจากปาก ผมรู้สึกเหมือนฟ้าผ่าเปรี้ยง
ลงมาต่อหน้า เมื่อหลังมือดำ ๆ ของตลกคนนั้นฟาดเข้าเต็มใบหน้า

บทลงโทษความสะเพร่ารุนแรงกว่าที่คาดคิด ผมเซถอยหลังไป 2-3 ก้าว
ใบหน้าร้อนผ่าวเหมือนถูกไฟเผา รู้สึกเหมือนมันบวมพองขึ้นมาทันที ผมเงอะงะทำ
อะไรไม่ถูก

“ไอ้สัตว์ เสรีฟยงใจของมึงวะ นี่คินะที่หูกถูกกูไม่มาก ถ้ามากมึงเจ็บตัวกว่านี้...”

(รากหญ้าในนคร. 2553 : 64)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างพนักงานเสรีฟผู้ทำงานในสถานบริการกับผู้มาใช้บริการที่เป็นนักแสดงตลก เพราะเกิดอุบัติเหตุทำให้ลูกค้าถูกน้ำปลาช้อนแป๊ะชะหกรด จึงเกิดอารมณ์โกรธแค้น จึงด่าว่าและใช้กำลังทำร้าย โดยพนักงานเสรีฟยังไม่ทันได้ขอโทษ เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการใช้อารมณ์ตัดสินปัญหาและคิดว่าตัวเองมีอำนาจเหนือผู้ที่มีฐานะต่ำกว่า สะท้อนภาพสังคมไทยที่มนุษย์ยึดติดเรื่องการมีเงินมีชื่อเสียงว่าทำให้ตนเองมีอำนาจเหนือบุคคลอื่น โดยไม่ได้คำนึงถึงคุณธรรมความเมตตาต่อผู้ที่มีฐานะต่ำกว่า

เรื่อง กลิ่นหลอน ตัวละคร “ดิฉัน” ได้ชมภาพถ่ายวิถีทัศนงานศิลปะในหอศิลป์ ซึ่งนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความตายและอาการของสัตว์ 3 ประเภทคือ หมู วัว ควาย ก่อนจะตาย ผู้ดูวิถีทัศน์จะรับรู้ถึงความรู้สึกของสัตว์ที่ทรมานทรมานและทรมานก่อนตาย ซึ่งได้ถ่ายทอดและเกิดขึ้นที่ตัวละคร “ดิฉัน” ซึ่งคิดว่าควรมีวิธีฆ่าสัตว์ที่มีบุญคุณต่อมนุษย์โดยไม่ต้องทรมาน ดังตัวอย่าง

จะคร่าชีวิตผู้มีพระคุณท่วมหัวให้ข้าวให้ชีวิตทั้งที่ มันยังจะเห็นแก่ได้
เปลื้องกระสุนแค่นัดเดียวแล้วนั่งรอคู่วิบรูษแห่งท้องทุ่งสิ้นใจตายอย่างสงบ
บัดจบ ! ความตายที่มาเยือนอยู่ตรงหน้าไม่ใช่เศษผักเศษหญ้าที่เหยียบย่ำให้ตาย
แล้วก็งอกขึ้นมาใหม่ได้

(กลิ่นหลอน. 2553 : 95)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างผู้บริโภคกับผู้ฆ่าสัตว์ โดยใช้วิธีที่ทรมานและไม่ปรานีต่อสัตว์ สะท้อนถึงความโหดร้ายของผู้ฆ่าสัตว์ที่เป็นฝ่ายกระทำเพียงฝ่ายเดียว ผู้บริโภครู้สึกว่าการฆ่าสัตว์เพื่อนำมาทำเป็นอาหาร ได้สร้างความทรมานแก่สัตว์ผู้ถูกฆ่าอย่างไม่เป็นธรรม สะท้อนภาพสังคมไทยว่าผู้มีอำนาจคือมนุษย์ได้ทำลายชีวิตสัตว์ซึ่งอ่อนแอกว่า เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสัตว์และผลกระทบที่มีต่อผู้บริโภคที่มีเมตตาต่อสัตว์

เรื่อง ปูสอนหลาน ปูสั่งสอนหลานทองให้รู้จักการเป็นพรานป่าที่ดี ซึ่งต้องอนุรักษ์และมีความรักธรรมชาติ รวมทั้งต้องเรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติในผืนป่า เป็นแนวคิดและการกระทำที่ขัดแย้งกับถมยาพรานป่าอีกคนหนึ่งที่ไม่เห็นคุณค่าของสัตว์ป่าและธรรมชาติดังตัวอย่าง

“ปูเคยนั่งซุ่ม รอยิงไอ้โคร่งหลบฝนหรือ?”

ผู้เฒ่าทำหน้าที่ขึงคูดม ถามกลับ “ปูไม่ยิงสัตว์ป่าหนึ่ภัย ครูโนรีเคยสอนมึงใหม่ละ? อย่าฆ่าเด็คนหนึ่ร้อนมาพึ่งเย็น”

.....
 ป้าเวียน แม่ถมยาซึ่งตัวพรานวัยรุ่นวานง่ายใช้คล่อง ล่วงหน้ามาก่อน ยืน
 อยู่นอกกรั้ว เรียกสองชื่อผมด้วยความรู้สึกฉาบฉวย

“ไอ้เทศ ไอ้ทองเว้ย ป้าขอแรงพาไอ้ถมยาไปยิงเสือ ลำหมี ได้เขี้ยวเล็บ
 มาขายเป็นคำร่าวง”

(ปูสอนหลาน. 2552 : 183)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างพรานป่ากับสัตว์ป่า ฝ่ายหนึ่งมี
 ความยุติธรรมและเห็นคุณค่าของสัตว์ จึงล่าสัตว์เพื่อเลี้ยงดูชีวิต ไม่เอาเปรียบสัตว์ที่อ่อนแอกว่า กับ
 อีกฝ่ายหนึ่งล่าสัตว์ เพราะเป็นวิธีที่สามารถหาเงินมาใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เขาจึงไม่รักธรรมชาติและ
 สัตว์ป่า เป็นความขัดแย้งระหว่างคนในสังคมที่สะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์เป็นทั้งรักษาและผู้ทำลาย
 ธรรมชาติ สะท้อนให้เห็นว่าในสังคมไทยมีการทำลายธรรมชาติโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะ
 ตามมาในอนาคต ซึ่งในที่สุดมวลมนุษยชาติก็จะเป็นผู้รับภัยพิบัติจากธรรมชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

เรื่อง จึงเรียนมาเพื่อทราบ เป็นเรื่องราวของคนบ้าชื่อ สาหัส เขาชอบฟังวิทยุและนำข่าว
 รวมทั้งเรื่องราวที่เขารู้ทุกเรื่อง มาประกาศให้ผู้อื่นทราบโดยใช้คำว่า “จึงเรียนมาเพื่อทราบ” ทำให้
 ผู้ถูกกล่าวถึงไม่พอใจเสมอ จนเกิดเหตุการณ์ที่คู่รักของพัชราภา เห็นเธอกับหลวงน้ำในงานวัด เกิด
 ความหึงหวง ไปยิงหลวงน้ำมรณภาพ สาหัสได้อาเหตุการณ์นี้ไปประกาศข่าวในวันต่อมา
 ดังตัวอย่าง

เขาคิดว่า ยังไง ๆ ก็จะไม่ปล่อยให้ความอึดอันนี้ค้างคาใจอีกต่อไป เป็นไง
 เป็นกัน เขาจะไม่ยอมเสียหล่อนไปเป็นอันขาด หากปืนที่ยืมเพื่อนมา ถึงเวลา
 ทำงานของมัน ก็เป็นเรื่องที่ช่วยไม่ได้

...จึงเรียนมาเพื่อทราบ...

...จึงเรียนมาเพื่อทราบ...

เสียงอันคุ้นเคยดังมาจากทางหัว โคงข้างกำแพง ความคิดเขาสะดุดลง
 หันไปทางคนบ้าผู้น่ารัก สีหน้าเขายังมีตึงกับเรื่องของครอบครัว

“อะไรอีกล่ะสาหัส ใครตายรีไร” เขาร้องถามด้วยความรำคาญคนบ้า
 ผู้เรียงมดหยุดเดิน หันกลับมามอง ยืนค้อมมาทำตาโตประกอบอารมณ์ให้สมจริง
 ก่อนแหงนหน้าไปทางองค์พระบรมสารีริกธาตุ

“ไม่มีใครตาย ไม่มีใครตายทั้งนั้น มีแต่มรณภาพ”

(จึงเรียนมาเพื่อทราบ. 2552 : 253-255)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งของคนในชุมชนที่ต่างสถานภาพกัน เหตุการณ์ที่เกิดความหึงหวงและการหมั่นแค้นด้วยความเข้าใจผิดว่าคู่รักได้ไปมีความสัมพันธ์กับคนอื่น สะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์ในสังคมปัจจุบันใช้อารมณ์และความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่ ตัดสินปัญหาโดยไม่มีการสื่อสารอย่างมีมิตรไมตรีที่ดีต่อกันทั้งที่อยู่ในชุมชนเดียวกัน แม้บุคคลที่มีปัญหาด้วยจะมีสถานภาพเป็นพระในพุทธศาสนา สะท้อนภาพสังคมไทยในปัจจุบันว่าคนเรายึดความคิดตนเองเป็นใหญ่ สามารถทำลายได้ทุกอย่างโดยไม่คำนึงถึงบาปบุญคุณโทษ

เรื่อง หาดไช้เนา-อ่าวไช้หอมฯ ตัวละคร “ผม” ชอบบรรยากาศทางธรรมชาติของหาดไช้เนา (ชื่อของต้นไม้ชนิดหนึ่ง) ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของครูเฟื่อง ซึ่งเป็นเพื่อนที่มีอายุมากกว่าตัวละคร “ผม” และใกล้เกษียณอายุตัวละคร “ผม” เดิมทางมาเยี่ยมครูเฟื่องเป็นประจำ พานักเรียนนักศึกษาเข้ามาเข้าค่าย ในปี 2532 ต่อมาเกิดพายุ ชาวบ้านได้ขายที่ดินให้แก่นายทุนซึ่งนำไปทำรีสอร์ท โรงแรม และที่พักต่าง ๆ ทำให้ธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไปตัวละคร “ผม” รู้สึกต่อต้านเพราะว่าเป็นการทำลายธรรมชาติตัวละคร “ผม” จึงไม่ไปบ้านของครูเฟื่องอีกต่อไป ดังตัวอย่าง

หिनประดับสวนก้อนโต ๆ รูปร่างประหลาด ๆ ตอนแรกผมสงสัยว่าเขาไปซื้อมาจากไหน แต่พอเห็นคนงานชาวอีสานหลายคนกำลังใช้สว่านไฟฟ้าขนาดใหญ่เจาะหिन คนงานผู้หญิงคอยขนหินที่ถูกย่อยเป็นก้อนเล็ก ๆ ใส่บุงก็พาไปเทตามจุดที่ผู้ควบคุมงานสั่งการก็สิ้นสงสัย

ที่คิดทะเลด้านนี้มีภูเขาเล็ก ๆ เป็นแนวหินขวางกั้นไม่ให้เดินออกไปสู่ทะเลและหาดได้ ทางรีสอร์ทจึงเคลื่อนย้ายภูเขาออก

ผมเดินกลับมาที่ภูเขาเขตสวนด้านซ้าย ภายในภูเขามีถ้ำ คนงานชาวอีสานกำลังใช้หินปูนทรายก่อฉาบต่อเติมถ้ำธรรมชาติให้เป็นถ้ำในแบบที่เจ้าของรีสอร์ทต้องการ

นั่นคือวันเดียวและวันสุดท้ายที่ผมไม่อาจจะไปยังอ่าวหรือหาดไช้เนาบ้านของคุณครูเฟื่องปียมิตรผู้อาวุโสได้อีก เพราะพอมีรถยนต์แล้วผมไม่มีทางเข้า ถ้าจะให้เดินเท้าเข้าไปค้นหา ผมก็ไม่ว่าจะไปเข้าทางไหน เพราะมีรั้วลวดหนามกั้นขวางไปหมดทุกทิศ

(หาดไช้เนา-อ่าวไช้หอมฯ. 2552 : 212-213)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างคนในสังคมที่เป็นคนรักธรรมชาติกับนายทุนที่ทำลายธรรมชาติ ซึ่งได้มาซื้อที่ดินจากชาวบ้านและทำธุรกิจเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว จึงทำให้ธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไป กลายเป็นสิ่งก่อสร้างรีสอร์ท โรงแรม และสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความขัดแย้งที่เกิดจากมนุษย์ผู้เห็นแก่ประโยชน์ตนเองและฉวยโอกาสจาก

ความได้เปรียบจากฐานะและการมีเงินทองมากกว่ามาทำลายธรรมชาติให้เปลี่ยนแปลงไป คนที่รักธรรมชาติจึงรู้สึกไม่พอใจเมื่อไม่สามารถใช้ประโยชน์จากธรรมชาติได้เหมือนเดิม สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัวของบุคคลผู้มีอำนาจการเงินคิดที่จะเนรมิตสิ่งต่าง ๆ แม้กระทั่งการเปลี่ยนธรรมชาติโดยไม่คำนึงถึงผลเสียต่อระบบนิเวศน์อันเป็นสาเหตุให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติต่อมวลมนุษยชาติได้ในเวลาต่อมา

เรื่อง เราต่างเป็นส่วนหนึ่งของความจริงอันน่าขมขื่น กล่าวถึงคนที่มีอำนาจมีตำแหน่งสูงสุดในกระทรวงสาธารณสุข เขาไม่เอาใจใส่ต่อโรคติดต่อร้ายแรงที่กำลังระบาดมาตั้งแต่ปลายเมษายน 2552 คือโรคไขหวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ที่เป็นอันตรายถึงชีวิตคือตายร้อยเปอร์เซ็นต์ เขาไม่ต้องการให้ประชาชนรู้ความจริงเพราะจะทำให้เกิดความแตกตื่นต่อความร้ายกาจของเชื้อโรค เขามีคำสั่งไม่ให้ข่าวเชื้อโรคระบาดรั่วไหล ต่อมาปลายเดือนสิงหาคมเกิดเหตุการณ์ที่เด็กชายวัยสิบขวบด้วยโรคไขหวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ จึงจำเป็นต้องประกาศเตือนประชาชน หลังจากประชาชนป่วยและล้มตายเป็นจำนวนหมื่นคนแล้ว ดังตัวอย่าง

เปิดรายงานดูอย่างสนใจ สักครูชายร่างท้วมพูดว่า “เฮ้ย เรื่องโรคนี้เอาเข้าจริงแล้วอาจจะไม่ระบาดในไทยก็ได้ คนไทยอดทนจะตาย คงนั่นสิ่งสำคัญที่สุดคืออย่าให้คนแตกตื่นตกใจ ... ผมจะแถลงข่าวว่าเราได้ควบคุมการแพร่ระบาดโดยการติดตั้งเครื่องตรวจอุณหภูมิร่างกายเพิ่มอีกสิบเครื่อง เอาไว้สแกนอุณหภูมิผู้โดยสารที่เดินทางกลับเข้าประเทศโดยเครื่องบิน ซึ่งจะช่วยป้องกันไวรัสเข้าประเทศได้ร้อยเปอร์เซ็นต์”

“อาจารย์แพทย์ผู้เชี่ยวชาญไวรัสบางท่านพูดฟังแล้วน่าหวาดเสียวว่าไวรัสเหล่านี้หากเป็นอนุภาคเล็ก ๆ อาจแขวนลอยในอากาศที่อยู่ในห้องแอร์ได้ถึงสิบหกชั่วโมง ฉะนั้นแพทย์ทุกคนหากไม่อยากติดเชื้อหวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ช่วงนี้ห้ามเปิดแอร์ที่ห้องตรวจคนไข้” หมออีกคนหนึ่งบอก

“ฟังแล้วน่ากลัวจริง ๆ ทำไมรัฐบาลไม่สั่งปิดคอนเสิร์ตในห้องแอร์มากมายที่กำลังจะจัดขึ้น”

“ตามวิสัยไทยแท้แต่โบราณ เดว่าคงเกรงใจคนจัดมั้ง”

“แล้วคอยดูนะ หลังคอนเสิร์ตเดียวจะมีคนเจ็บคนตายเป็นระนาว เพราะวัยรุ่นทั้งนั้นที่ชอบดูคอนเสิร์ต และก็วัยรุ่นทั้งนั้นที่ไขหวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชอบติด”

“เรื่องเหล่านั้นเป็นเรื่องนอกเหนืออำนาจที่เราจะจัดการ”

“แต่เราต้องรักษาคนไข้ นะ จะให้ยอมเมืองตึนกับนโยบายแบบนี้ได้
อย่างไร”

(เราต่างเป็นส่วนหนึ่งของความจริงอันน่าขมขื่น. 2552 : 314-318)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างผู้มีอำนาจกับแพทย์ผู้มีมนุษยธรรม ปกปิดข่าวการติดต่อของไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ที่แพร่ระบาดเข้ามาในประเทศไทย แพทย์เสนอความเห็นให้ป้องกันการแพร่ของเชื้อโรค ในขณะที่ผู้มีอำนาจต้องการปกปิดเรื่องดังกล่าวไว้ แสดงให้เห็นว่าความขัดแย้งในการทำงานของคนในองค์กรเกิดจากผู้มีอำนาจซึ่งทำทุกวิถีทางเพื่อรักษาตำแหน่งและอำนาจของตนเองไว้ โดยไม่สนใจว่าประชาชนจะเดือดร้อน สะท้อนภาพสังคมไทยว่าผู้มีอำนาจสูงสุดในกระทรวง พยายามรักษาตำแหน่งของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อชีวิตของบุคคลอื่นซึ่งเป็นการกระทำที่ไร้เมตตาธรรมเป็นอย่างมาก

เรื่อง ปากเด็ก เด็กหญิงที่หน้าตาน่ารัก แต่ชอบพูดจาให้ร้ายผู้อื่น คนฟังจึงรังเกียจกิริยาท่าทางของเด็กหญิง คำพูดที่ออกมาจากปากของเด็กหญิงจะตำหนิและว่ากล่าวผู้คน ครูบาอาจารย์ แม้กระทั่งพระสงฆ์ ทำให้สังคมในหมู่บ้านวุ่นวายระส่ำระสาย อาการพูดของเด็กหญิง ดังตัวอย่าง

ประวัติอันร้ายกาจของเด็กหญิงคนนี้รัลือไปทั่วหมู่บ้าน

ไม่เพียงแต่ผู้ที่เธอเดินผ่านเท่านั้นที่หวาดหวั่น แม้กระทั่งผู้ได้ยินเพียง
กิตติศัพท์ขี้กษยาคกล้ว หากไม่จำเป็นจริง ๆ แล้วน้อยคนนักที่อยากเผชิญหน้า
เด็กหญิงคนนี้

ทุกเส้นทางที่นำเธอไปสู่ทุกสถานพยาบาลหลายต่อหลายแห่งนั้น
กลายเป็นแหล่งเผยแพร่ข่าวจาเฝ้าคร่อนที่ไม่มีใครอยากสดับ เมื่อนั่งอยู่ต่อหน้าหมอ
ผู้ได้ชื่อว่าเป็นผู้เปี่ยมด้วยเมตตาธรรม เธอไม่เคยรีรอให้เสียเวลา รีบพรั่งพรูถ้อยคำ
สำนวนเปรียบเปรยแทบไม่หายใจหายใจคอกคล้ายแค้นขัดกันมาแต่ชาติปางไหน แต่
ผู้เป็นหมอก็ไพล่คิดแต่เครื่องครัดในจรรยาบรรณ พินิจเห็นแต่อาการคือร้อนของ
โรคร้ายสายพันธุ์ใหม่ที่มาเยือนชาวโลกแบบพิสดาร

เหล่าบุคคลที่ได้รับการยกย่องว่า ปุชนิยบุคคล ถูกเด็กน้อยปากยังไม่สิ้น
กลิ้งน้ำนมชี้หน้าค่าประจานไม่เหลือชิ้นดีโดยไม่เว้นแม้แต่คนเดียว แล้วเป็นไปได้อะไร
ที่บรรดาหมอเจ้าเข้าทรงทั้งหลายที่ตั้งสำนักอยู่คายนั่นตลอดสองข้างทาง
จะรอดพ้นจากพายุปากของเธอ

(ปากเด็ก. 2552 : 307-308)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างเด็กหญิงคนหนึ่งกับผู้คนในชุมชนที่
เด็กหญิงอาศัยอยู่ สะท้อนภาพสังคมไทยว่าการใช้คำพูดมีความสำคัญต่อการสร้างความสนิทสนม
และการยอมรับจากคนในสังคม เด็กหญิงเป็นตัวแทนของผู้บริสุทธิ์ ซึ่งมีจิตใจที่อ่อนโยนและมี

ความปรารถนาที่ดี แต่ถ้าสื่อสารโดยใช้คำพูดตำหนิว่ากล่าวต้อคนอื่น หรือไม่มีศิลปะการใช้คำพูด ก็จะทำให้คนอื่นได้รับความเดือดร้อน ทำให้ผู้คนในหมู่บ้านอยู่อย่างไม่สงบสุข

เรื่อง กรือเซะ ไม่มีวันสาย เป็นเรื่องราวของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้คือ สตูล ยะลา ปัตตานีที่มีปัญหา ด้านผู้ก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดนและศาสนา ทำให้เกิดการต่อสู้ใช้กำลังและอาวุธของชาวบ้านเข้าต่อสู้กับฝ่ายเจ้าหน้าที่บ้านเมืองของรัฐ มีตำรวจ ทหาร และครู จึงทำให้เกิดความไม่สงบสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์บ้านปลายเมื่อวัยรุ่นไร้สัญชาติ 32 คนถูกกองกำลังทหารปิดล้อมที่มัสยิดกรือเซะและมีชาวบ้านปิดล้อมทหารไว้อีกหนึ่งชั้น ทหารเกรงว่าจะมีกลุ่มผู้ก่อการร้ายปะปนอยู่ในกลุ่มชาวบ้าน ทหารจึงตัดสินใจยิงเข้าไปในมัสยิดกรือเซะ เป็นเหตุให้วัยรุ่นไร้สัญชาติทั้ง 32 คนเสียชีวิต เหตุการณ์นี้เป็นภาพสะท้อนใจทำให้ชาวบ้านขาดความเชื่อมั่นและศรัทธาในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับรัฐบาล ดังตัวอย่าง

ในช่วงที่ทหารกำลังปิดล้อมมัสยิดกรือเซะอยู่อย่างตึงเครียดนั้น เขาสามารถเคลื่อนตัวไปในกลุ่มแมงมุมได้อย่างกลมกลืน และมั่นใจว่ากลุ่มผู้คนที่กำลังรายล้อมทหารอยู่อีกชั้นหนึ่งนั้น มีใบหน้ารกดหนดเคราและประกายตาอันคลางแคลงหวาดหวั่นของกุกาย เจ๊ะก๊อง และอูสคาด จินอ ปรากฏผลุบโผล่อยู่ตรงนั้นตรงนี้ตลอดเวลา เพียงแต่เขาไม่มีโอกาสได้สัมผัสและต้องรูปกายเท่านั้น

ในที่สุดทหารก็ตัดสินใจถล่มมัสยิดกรือเซะ ตัวอาคาร โบราณอันแข็งแกร่งนั้นไม่มีส่วนใดพบบังเสียหาย นอกจากสามสิบสองศพของพวกโจรกระจอก แล้วสิ่งที่พังทลายไปอย่างยับเยินก็คือ ความหวังที่จะแก้ปัญหาชายแดนภาคใต้ซึ่งเฝ้าฝืนอดทนและเพียรพยายามกันมานานปี ทั้งนี้ไม่ได้พูดถึงผลกระทบที่มีต่อประสิทธิภาพและความยิ่งใหญ่ของสถาบันทหาร

(กรือเซะ ไม่มีวันสาย. 2552 : 57-59)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับผู้แทนของฝ่ายรัฐบาลคือ ตำรวจ ทหาร ซึ่งไม่ปรับความเข้าใจกัน ทำให้เกิดเหตุการณ์นองเลือดและความแตกแยกที่ไม่สามารถปรับความเข้าใจกันได้ ประชาชนรู้สึกว่าคุณฝ่ายรัฐบาลคุกคาม ไม่ได้ปรับความเป็นธรรม ไม่ได้ปรับความช่วยเหลือ ถูกเลือกปฏิบัติ สะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลไม่ใส่ใจความทุกข์สุขของชาวบ้านในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เท่าเทียมกับชาวบ้านในภูมิภาคอื่นของประเทศ และสะท้อนภาพสังคมไทยว่าการปกครองของรัฐบาลล้มเหลวโดยสิ้นเชิง การทำงานของรัฐบาลไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน จนเป็นเหตุให้เกิดการต่อต้านและเกิดการสูญเสียมาโดยตลอด โดยรัฐบาลจึงไม่ได้ “ใจ” ของประชาชน

เรื่อง ศิลปินใหญ่ ตัวละคร “ผม” และเพื่อนได้ทราบข่าวการเสียชีวิตของศิลปินใหญ่ในจังหวัด และตัวละคร “ผม” ได้มีโอกาสไปร่วมงานฌาปนกิจศพศิลปินใหญ่ท่านนี้ด้วย จึงรู้สึกเสียใจที่รู้ว่าจากหนังสือพิมพ์ว่าภรรยาของศิลปินใหญ่นำผลงานศิลปะของท่านออกประมูลขายให้แก่คนทั่วไป ตัวละคร “ผม” รู้ข่าวจากเพื่อนหลังงานประมูลขายจบแล้ว เขารู้สึกเสียใจผลงานทางศิลปะของศิลปินที่เสียชีวิตที่กระจุกกระจายไปอยู่ในมือของคนอื่น ๆ ตัวละคร “ผม” จึงชวนเพื่อนไปบ้านศิลปินใหญ่เพื่อจะถามว่าเหตุใดภรรยาของศิลปินใหญ่จึงประมูลขายผลงานของท่านโดยไม่เก็บไว้ และมีของสิ่งใดที่ ตัวละคร “ผม” จะขอซื้อเก็บไว้เป็นที่ระลึกได้บ้าง แต่เพื่อนของตัวละคร “ผม” ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดของตัวละคร “ผม” เพราะคิดว่าผลงานของศิลปินที่เสียชีวิตคงขายไปหมดแล้ว ดังตัวอย่าง

“มึงจะไปทำไม”

“เผื่อมีอะไรบางอย่างหลงเหลืออยู่บ้าง”

“ปานนี้ไม่เหลืออะไรแล้ว” เพื่อนไม่เห็นด้วย

“ได้คืนสร้างภาพหรือพุทกันระบายสีสักอันก็ยังดี”

“เพื่อเจ๊ นี่มันเย็นมากแล้ว”

“กูจะไป ถึงไม่ได้อะไร แต่กูอยากถามเมียศิลปินใหญ่สักประโยคว่า ขายผลงานของศิลปินใหญ่ทำไม กูอยากรู้ความคิดของแกว่าคิดอะไรอยู่ ทำไมถึงได้ทำเรื่องโง่เขลาแบบนี้ได้” ผมรู้สึกเดือดดาลกับการกระทำของภรรยาศิลปินใหญ่เหลือเกิน เป็นถึงภรรยาศิลปินใหญ่มาชั่วชีวิต น่าจะรู้และเข้าใจถึงคุณค่าของงานศิลปะเป็นอย่างดีและลึกซึ้งพอสมควร

มันเป็นกรรมสิทธิ์ของแกที่จะทำอย่างนั้นได้ ถามไปก็ไม่มีประโยชน์ เสียค่าน้ำมันรถเปล่า มึงเชื่อเถอะ เพื่อนพูด น้ำเสียงแสดงถึงความรำคาญออกมาชัดเจน

(ศิลปินใหญ่. 2553 : 37-38)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละคร “ผม” กับการกระทำของภรรยาศิลปินใหญ่ที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันในด้านการขายผลงานศิลปะของศิลปินใหญ่ หลังจากการเสียชีวิตของท่าน สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่ามนุษย์ไม่ให้ความสำคัญกับศิลปะอันทรงคุณค่าที่ควรเก็บรักษาไว้ มากกว่าการขายเพื่อให้ได้เงินมาเท่านั้น แต่คนที่เห็นคุณค่าให้งานศิลปะมีน้อยกว่าคนที่อยากได้เงินแม้แต่ภรรยาของผู้สร้างงานศิลปะก็ยังไม่เห็นคุณค่าของงานศิลปะเลย

เรื่อง แก่นสารในม่านหมอก เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของคนในหมู่บ้านซึ่งเกิดจากการที่คณะถ่ายทำภาพยนตร์ ได้เรียกชื่อพระธาตุเอกน้อยผิดเป็นพระธาตุลูกม่าแม่ และชาวบ้านได้ยอมรับชื่อใหม่ตามสื่อมวลชน ซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านในชุมชนนี้กับชาวบ้านใน

ชุมชนอันที่ไม่ยอมรับลูกหลานของชุมชนที่เกิดจากลูกฆ่าแม่ โดยไม่รู้ว่เรื่องราวของพระธาตุ
แอกน้อย มีไว้สอนลูกหลานในหมู่บ้านไม่ให้ทำผิด ดังตัวอย่าง

“หน้อย ยังมาย้อนคำอีก ก็เองเป็นลูกหลานธาตุแอกน้อยธาตุลูกฆ่าแม่ เชื้อ
บาปหนามาแปดเปื้อนตระกูลเถาเหล่ากอ ข้าไม่เอาเขยบ้านบาปหนาเยี่ยงนี้หรือ
บาปตกหม้อนรกไม่ได้ผู้ใดไม่ได้เกิด”

บาปหนาสาหัส ลูกหลานธาตุแอกน้อยธาตุฆ่าแม่ มันช่างเจ็บถึงชั่ว
กระดองใจเหลือเกิน ความจริงผู้คนที่หมู่บ้านก็ไม่ได้ยกย่องภูมิใจในธาตุลูกแอก
น้อยนี้สักเท่าไรหรือ ดูเหมือนสั่งสอนไม่อยากเห็นลูกหลานเป็นเยี่ยงอย่าง ให้
เคารพบูชาพ่อแม่บุพการีไว้เหนือเกล้า เชื่อฟังคำทุกอย่าง นี่ก็เจ้าอาวาสและผู้เฒ่า
ผู้แก่สั่งสอนลูกหลานว่านเคืออย่าได้เอาอย่าง ตำนานพระธาตุแอกน้อยมีไว้เป็น
สิ่งเตือนใจ

(แก่นสารในม่านหมอก. 2552 : 79)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งของคนในหมู่บ้านต่างถิ่นกัน ซึ่งเกิดจากการที่
ได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชนที่ได้เรียกชื่อพระธาตุผิดไปจากชื่อเดิม ชาวบ้านในหมู่บ้านเกิด
ความรังเกียจคนในหมู่บ้านนี้ว่าสืบเชื้อสายมาจากคนอกคตัญญูตามตำนานของพระธาตุที่มีชื่อใหม่
สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทยว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อความคิดของคนในชุมชน ทำให้คนใน
ชุมชนขาดความเชื่อมั่นในถิ่นกำเนิดของตัวเองและทำให้คนในชุมชนไม่เข้าใจแนวคิดสำคัญ
ของตำนานที่มีต่อคนในชุมชนว่าแท้จริงแล้ว ตำนานเรื่องพระธาตุแอกน้อยมีไว้เพื่อสอนและ
เตือนใจลูกหลานให้มีความกตัญญูต่อบิดามารดานั่นเอง

เรื่อง บุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม เป็นเรื่องของการให้รางวัลแก่ผู้มีผลงานดีเด่น
ทางวัฒนธรรมตัวละคร “ผม” เป็นนักเขียนบทกวีคนหนึ่งหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านได้เสนอชื่อให้เป็น
ผู้รับรางวัล แต่ตัวละคร “ผม” คิดว่าตนเองไม่เหมาะสม เนื่องจากไม่มีงานเขียนที่เกี่ยวกับท้องถิ่น
และไม่ได้ทำงานศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างแท้จริง ดังตัวอย่าง

ผมปฏิเสธเขาไปด้วยเหตุผลทั้งหมดนี้ แต่ดูเหมือนเขาจะยอมรับและ
ยอมจำนนเพียงแค่ว่าผมไม่มีหนังสือผลงานของตัวเอง ซึ่งคงจะเป็นหลักฐาน
สำคัญที่สุดที่ขาดไม่ได้ และเขาก็คงเชื่อว่าผมไม่มีจริง ๆ จากคำก่นด่าความใจง่าย
ของตัวเองและคำสาปแช่ง ไอ้คนที่มาหยิบยืมแล้วทำหายไปจนหมดให้เขาฟัง
ส่วนเหตุผลที่ผมบอกเขาว่า ผมไม่เหมาะสม และควรจะเสียสละวันที่ไว้ให้คน
พื้นบ้านที่เขาเป็นตัวแทนเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นจริง ๆ นั้น เขา
ไม่เห็นด้วย และถกเถียงกับผมในเรื่องนี้อย่างไม่ลดละ จนเมื่อ จนกระทั่งเขาบอก
ลากลับ และขณะที่เขากำลังเดินไปเปิดประตูที่จอดอยู่ข้าง ๆ บ้านผมในวันนั้น

ผมก็แกล้งบ่นดั่ง ๆ กับภรรยาเพื่อกระทบกระเทียบเขาอย่างไม่เกรงใจ

(บุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม. 2553 : 88)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างผู้ได้รับรางวัลกับผู้ให้รางวัล ผู้ได้รับรางวัลคิดว่าตนเองไม่เหมาะสมกับรางวัล เนื่องจากมีผลงานเขียนไม่ตรงกับเหตุที่ทางรางวัลกำหนดไว้ เนื่องจากเขาเป็นนักเขียนที่มีวิถีชีวิตตามแบบของตนเอง โดยไม่ได้มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมของท้องถิ่น สิ่งที่ดีในเรื่องสั้นเรื่องนี้คือ ตัวละครมีจิตสำนึกที่ดีไม่ฉวยโอกาสเอาประโยชน์เป็นของตัวเอง โดยให้ตัวละคร “ผม” ปฏิเสธไม่ไปรับรางวัลอย่างเด็ดขาด สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าการให้รางวัลโดยผู้ตัดสินใจเป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาดมักปราศจากความยุติธรรมทำให้ผู้รับรางวัลบางครั้งรู้สึกถึงความไม่โปร่งใสในการตัดสินเลือกผู้สมควรได้รับรางวัล

เรื่อง บทบาทสมมติ เป็นเรื่องราวของการมาฝึกอบรมของหน่วยงานมูลนิธิเพลินสถาน โดยคัดเลือกบุคคลจากทั่วประเทศจำนวน 80 คนมาเล่นบทบาทสมมติเรื่องเมืองสันติไมตรี เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุ ปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อจะได้เป็นแนวทางเปลี่ยนวิถีคิดและช่วยกันอนุรักษ์โลกให้คงอยู่อย่างมีความสุข ดังตัวอย่าง

ตรงจุดกลางน้ำนี้เพราะนอกจากน้ำเสียที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องแล้วยังซ้ำเติมด้วยวิกฤตราคาน้ำมันที่มีราคาแพงมากขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว เจ้าแก๊วโรงงานเริ่มคิดหนัก ประกอบกับหุ้นส่วนชาวต่างชาติเริ่มกดดันให้หาทางออก และในที่สุดเจ้าแก๊วโรงงานก็หันไปจับมือกับนักการเมืองท้องถิ่นสั่งถ่านหินลิกไนต์เข้ามาใช้ จนมีปัญหาขัดแย้งกับชุมชนอันเนื่องจากชาวบ้านไม่ไว้ใจถ่านหินลิกไนต์ที่จะมาเป็นเชื้อเพลิงลดต้นทุนการผลิต

นักเรียนประท้วงโรงงานถ่านหิน มีรายละเอียดข้างต้นนี้ค่ะ ป้ายของวันนี้นักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยา เมืองสันติไมตรีได้ชุมนุมประท้วงที่หน้าโรงงานก๊อกลูก เมตคอลล จำกัด ซึ่งเป็นโรงงานผลิตถุงมือยางและถุงยางอนามัยที่ร่วมทุนระหว่างนักธุรกิจชาวจีน โดยเรียกร้องให้โรงงานยุติการใช้ถ่านหินลิกไนต์เป็นเชื้อเพลิงในการผลิต เพราะควันพิษที่โรงงานปล่อยออกมา ได้สร้างมลภาวะให้กับนักเรียนในโรงเรียน

(บทบาทสมมติ. 2553 : 288-289)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างนายทุนกับประชาชน กลุ่มทุนมีหุ้นส่วนเป็นชาวต่างชาติและนักการเมืองท้องถิ่น ได้ร่วมมือกันกอบโกยผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดกับสภาพแวดล้อมและความเดือดร้อนของคนที่อาศัยอยู่ในชุมชน เป็นปัญหาที่ไม่ได้รับการแก้ไข และเกิดต่อเนื่องลูกหลานมีการต่อต้านและประท้วงให้ผู้มีอำนาจ

ออกมารับผิดชอบและแก้ปัญหา สะท้อนภาพสังคมไทยที่มีความขัดแย้งของคนที่ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตนเป็นใหญ่ทำให้เกิดปัญหาสังคม คนส่วนรวมได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำที่เอารอดเอาเปรียบของกลุ่มนายทุน

เรื่อง ผู้ทำตัวให้ต่ำด้วยการคลาน กล่าวถึงตัวละคร “ฉัน” เป็นโรคประหลาดที่ไม่สามารถรักษาได้ นอกจากตัวละคร “ฉัน” จะร่ำรวยมีเงินรักษาจึงจะหายจากอาการป่วยได้ ตัวละคร “ฉัน” ต้องก้มหน้าคลานไปตามถนนและถูกแยกจากสังคมของคนตัวสูงที่กดขี่ข่มเหง บางครั้งกลุ่มคนที่ต่ำและแสดงออกด้วยการคลานถูกกลุ่มคนตัวสูงทรมาณจนเสียชีวิต ดังตัวอย่าง

ฉันพบว่ามีคนทำตัวให้สูงกลุ่มหนึ่ง พวกเขากำลังรุมทำร้ายคนตัวให้ต่ำด้วยการคลานโดยจับโยนไปโยนมา คนทำตัวให้ต่ำด้วยการคลานคนนั้น โคนโยนไปมา จนร่างกายบอบช้ำ เขาอนรื่องขอชีวิตอยู่กับพื้นด้วยความเจ็บปวด แต่คนทำตัวให้สูงหาได้สนใจ พวกเขากลับเพิ่มการกระทำให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยการจับคนทำตัวให้ต่ำด้วยการคลานนอนแนบกับพื้นแล้วให้สุนัขตัวใหญ่หลายตัวรุมทำร้าย

(ผู้ทำตัวให้ต่ำด้วยการคลาน. 2553 : 148)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งของคนในสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำทางฐานะ ความร่ำรวยเงินทอง โดยใช้สัญลักษณ์คือคนที่ยากจนขัดสนเป็นคนต่ำด้วยการคลานกับกลุ่มคนที่ร่ำรวยเป็นคนตัวสูง ที่จะเหยียดหยาม รังแก ทำร้ายคนตัวต่ำ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นถึงการแบ่งแยกชนชั้นที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ด้วยกันเอง

เรื่อง ผู้หญิงคนหนึ่งชื่อมะลิ กล่าวถึงมะลิที่มาอาศัยอยู่ที่บ้านของตัวละคร “เขา” แต่ทำตัวเหมือนเป็นเจ้าของบ้าน แข่งที่อยู่และของกิน รวมถึงพูดจาโดยไม่เกรงใจ ทำให้เขารู้สึกอึดอัดใจที่เสียความเป็นส่วนตัวในบ้านของตัวเอง และเมื่อพูดคุยเรื่องเหตุการณ์ 6 ตุลาคม ก็มีความคิดไม่ตรงกันอีกด้วย ยิ่งทำให้เขาเกลียดชังมะลียิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

เธอรู้ไหมว่าใครรู้เห็นเป็นใจกับกลุ่มคนที่ฆ่านักศึกษาที่ธรรมศาสตร์ในเช้าวันที่ 6 ตุลา เมื่อเขาถามจบ หลายคนในวงสังสรรค์ถามกลับว่าใคร เมื่อเขาพูดออกไปและดูเหมือนว่าจะเจาะจงไปที่มะลิ เมื่อเขาพูดออกไป กบฏ คือ คำที่มะลิสวนกลับมา

“กบฏ” มะลิว่า นายเอาจากไหนมาพูด

เขาบอกมะลิว่าจากความจริงที่ปรากฏในหนังสือเล่มหนึ่ง และกล่าวด้วยเสียงยียวนว่าเธอควรเปิดหูเปิดตาและค้นข้อมูลเพื่อหาความจริงเสียบ้าง

มะลิตามกลับว่านายเชื่อหรือ เขาถามกลับแทนคำตอบว่า แล้วเธอเคยถาม

ตัวเองหรือเปล่าว่าทำไมเธอต้อง...เขาไก่อนถามจบ

เพราะความจริงเป็นอย่างนั้น มะลิตอบ

(ผู้หญิงคนหนึ่งชื่อมะลิ. 2553 : 144)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างคนสองคนในเรื่องราวที่เป็นเหตุการณ์ทางการเมืองในอดีต ต่างคนมีข้อสรุปว่าใครเป็นคนฆ่านักศึกษา และมีทรรศนะต่างกันจึงเกิดการโต้เถียง ใช้คำพูดที่ทำให้เกิดความโกรธที่เป็นต้นเหตุของการแก้แค้นทำลายกัน ดังที่มีการใช้คำพูดที่ทำให้โกรธกันมากขึ้น สะท้อนภาพสังคมไทยที่มีความขัดแย้งด้านความคิดทางการเมืองปรากฏในกลุ่มคนทั่วไปในสังคม คนที่อาศัยอยู่ในที่พิกัดเดียวกันก็มีความคิดเห็นด้านการเมืองที่แตกต่างกัน

สรุปว่า เรื่องสั้นช่อการะเกดได้สะท้อนให้เห็นลักษณะความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ในสังคม ซึ่งมีสาเหตุมาจากการแบ่งชนชั้น ความเหลื่อมล้ำทางสังคม การดำรงชีวิต ทำงาน การอบรมเลี้ยงดู การนับถือศาสนา ที่แตกต่างกันรวมทั้งแนวคิดที่เห็นแก่ตัวหาประโยชน์เพื่อตนเอง ซึ่งทำให้สังคมเกิดความวุ่นวายไม่ปรองดองกัน

จากตัวอย่างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ทั้ง 4 ประการดังกล่าว สรุปได้ว่าเรื่องสั้นช่อการะเกดมีเนื้อเรื่องที่แสดงความขัดแย้งโดยสะท้อนผ่านตัวละครที่อยู่ในยุคสมัยปัจจุบัน ความขัดแย้งมีสาเหตุเนื่องจากความไม่เข้าใจกันของคนในสังคม ซึ่งมีความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม พฤติกรรมที่แตกต่างกัน นอกจากนี้โลกยุคใหม่มีการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้หญิงมีฐานะเท่าเทียมกับผู้ชาย และมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้นจึงมีแนวความคิดแตกต่างจากผู้หญิงสมัยก่อน เช่น ไม่ยอมให้ผู้ชายมีภรรยาได้มากกว่าหนึ่งคน ฯลฯ นอกจากนี้การที่บิดามารดาตั้งเป้าหมายชีวิตของบุตรตามใจตนเอง ทำให้เกิดการขัดแย้งทางความคิดเนื่องจากบุตรมีอิสระ จึงไม่ยอมรับเหตุผลของบิดามารดา ส่วนความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติเกิดจากการแย่งชิงสมบัติหรือมีทัศนคติในการทำงานที่ต่างกัน ความขัดแย้งของคนในสังคมมีสาเหตุมาจากการมีวิถีชีวิต สภาพแวดล้อม และพื้นฐานของฐานะความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน จึงเกิดความขัดแย้งที่ไม่อาจแก้ไขด้วยการสื่อสารหรือเจรจาให้เกิดความเข้าใจที่ดี ๆ ต่อกันได้ในระยะเวลาที่เหมาะสม

3.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม เป็นความขัดแย้งของตัวละครที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม หรือตัวละครมีพฤติกรรมฝ่าฝืนระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดไว้ เรื่องสั้นช่อการะเกดได้สะท้อนความขัดแย้งดังกล่าว ดังนี้

3.3.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับกฎหมาย

กฎหมาย เป็นกฎหรือข้อบังคับที่บุคคลในสังคมกำหนดขึ้น เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตัดสินความถูกหรือความผิด รวมไปถึงกฎเกณฑ์ทางคุณธรรมจริยธรรมด้วย กฎหมายเป็นข้อกำหนดที่ต้องการให้บุคคลที่อยู่ในสังคมยอมรับและปฏิบัติตาม สังคมจะให้เกิดความสงบสุข ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับกฎหมายเป็นความขัดแย้งที่มนุษย์ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายและศีลธรรม ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งและสับสนในสังคมนั้น มีรายละเอียดดังนี้

เรื่อง ห้อง 201 เนื้อเรื่องกล่าวถึง ตัวละคร “ผม” กับตัวละคร “เธอ” ได้แต่งงานกัน ปรากฏว่าเธอตั้งครรภ์ในสถานการณ์ที่ยังไม่พร้อม เพราะไม่สามารถเลี้ยงดูลูกได้ จึงตัดสินใจไปทำแท้งที่คลินิกแห่งหนึ่ง ดังตัวอย่าง

เป็นการตัดสินใจอย่างฉับพลัน รุ่งขึ้นอีกวันเราจึงเดินทางมาที่นี่ มายืนอยู่ตรงนี้ และดูเหมือนจะไม่มีสิ่งใดเหนี่ยวรั้งเราไว้อีกต่อไป

หญิงวัยกลางคนร่างอ้วน หน้าตาทำทางเหมือน ไม่น่าดีใจร้าย เดินมาหยุดตรงที่เรา นั่งอยู่ แล้วหล่อนก็ขานชื่อออกมาด้วยเสียงอันดัง

“เดินตามมาเลยล่ะ ทางนี้” หล่อนผลักประตูบานกระจกเปิดนคราบสกปรกออกไปยังนอกตึก แล้วเดินนำเราลัดเลาะไปตามทางเดินแคบ ๆ อันววนก่อนเลี้ยวเข้าสู่ห้องใต้ตึกอันดูน่าลึกลับ ผมจูงมืออันเย็นเฉียบของเธอตามหลังผู้นำทางไปติด ๆ

ในห้องอันลึกลับนั้นคล้ายเป็นคลินิกย่อย ๆ มีห้องตรวจเรียงรายอยู่สี่ห้อง ด้านหน้ามีเก้าอี้วางเรียงอยู่สี่แถว หญิงชายสามคู่นั่งจับจองที่นั่งอยู่ห่าง ๆ พวกเขาเงมอมมายังเราอย่างไม่แสดงอาการใด ๆ แต่ก็ไม่อาจซุกซ่อนดวงตาที่ส่องแววกังวลไว้ได้

(ห้อง 201. 2553 : 49)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นภาพสะท้อนความขัดแย้งที่เกิดจากสามีภรรยาที่ไม่พร้อมมีบุตร จึงทำแท้งโดยผิดทั้งกฎหมายและศีลธรรม กล่าวคือประมวลกฎหมายอาญาที่ได้บัญญัติกำหนดมาตรการว่า กฎหมายยินยอมให้ทำแท้งได้โดยไม่มี ความผิด เฉพาะที่แพทย์เป็นผู้วินิจฉัยให้หญิงยุติการตั้งครรภ์อย่างปลอดภัยในสองกรณีคือ กรณีแรก สามารถทำแท้งได้เนื่องจากสุขภาพของหญิงนั้น หากปล่อยให้หญิงตั้งครรภ์ต่อไปแล้ว จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของหญิงและบุตรในครรภ์ และกรณีที่สอง ทำแท้งได้เนื่องจากถูกข่มขืนกระทำชำเรา การเป็นธุระจัดหาบุคคลไปเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น และการพาบุคคลไปเพื่อการอนาจาร โดยต้องได้รับความยินยอมจากหญิงนั้นก่อน แต่การทำแท้งในเรื่องนี้เป็นการกระทำผิดกฎหมายอาญารวมทั้งทำผิดศีลธรรมในศาสนาพุทธ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าในการดำรงชีวิตเมื่อบุคคลสองคนตัดสินใจใช้ชีวิตคู่

โดยไม่มีความพร้อมและเกิดปัญหาไม่บุตรทำให้ต้องทำแท้งจึงเกิดความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับระเบียบทางกฎหมายและหลักการทางศีลธรรม

เรื่อง บาดแผลของจักรวาล ผู้ชายวัยกลางคนทำงานด้านรักษาสัตว์ป่า ในเขตอนุรักษ์ธรรมชาติป้องกันและรักษาสัตว์ป่า หลายปีที่ทำงานมาเขาได้พบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ก็มีคนขายเข้าไปไล่ล่าฆ่าสัตว์ป่า ดังนั้นเขาต้องการทุ่มเทเวลาที่จะทำงานป้องกันสัตว์ป่าได้อย่างเต็มที่ เขาจึงพาภรรยาและลูกเขามาอาศัยอยู่ในป่าแห่งนี้ ดังตัวอย่าง

นายทหารและเจ้าหน้าที่ป่าไม้จำนวนหนึ่งช่วยกันขนถ่ายบางสิ่งบางอย่างลงมาจากรถ แล้วทุกคนต้องตะลึง เพราะสิ่งที่ทุกคนเห็นคือชิ้นส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ป่ามีจำนวนมากจนน่าตกใจ งาม้างเกือบ 1000 คู่ หนึ่งของพวกแมวยักษ์ เช่น เสือดาว สิงโต เสือชีตาห์ ตามด้วยนอแรดไม่ต่ำกว่า 3000 ชิ้น นอกจากนั้นยังพบสัตว์ป่าชนิดอื่น ๆ อีกมากมาย เจ้าหน้าที่ยศของกลางได้ที่ทำเรือพาณิชย์ ขณะที่พวกลักลอบค้าสัตว์ป่าข้ามชาติกำลังลำเลียงของผิดกฎหมายเหล่านี้ลงเรือสินค้าเตรียมส่งไปยังต่างประเทศ

(บาดแผลของจักรวาล. 2553 : 76)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างพ่อค้าลักลอบค้าสัตว์ป่ากับกฎหมายได้ล่าสัตว์ เอาไว้ขายส่วนต่าง ๆ ส่งไปขายที่ต่างประเทศ เป็นการหาประโยชน์จากการไล่ล่าสัตว์ป่าที่มีกฎหมายคุ้มครอง และยังมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและจับกุมคนที่ทำผิดกฎหมาย สะท้อนให้เห็นว่าในสังคมปัจจุบันนี้มนุษย์ต้องการเงินทอง ถึงแม้จะทำผิดกฎหมาย แต่ก็ไม่ได้ให้ความสำคัญและไม่สนใจ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่ามนุษย์มีความโลภต้องการเงินทองมาก ๆ จึงทำผิดกฎหมายและไม่สนใจความทุกข์ของผู้อื่นที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำของตน

สรุปได้ว่าปัจจุบันนี้มนุษย์มีความโลภ ความเห็นแก่ตัว และหวังจะได้เอาประโยชน์เป็นของตนเอง จึงไม่สนใจทำตามกฎหมาย อีกด้านหนึ่งสะท้อนให้เห็นว่า มนุษย์ขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจึงทำผิดกฎหมายโดยไม่เจตนา ดังนั้นรัฐบาลและผู้เกี่ยวข้องจึงควรเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชน

3.3.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเชื้อชาติ

เชื้อชาติเป็นการสืบทอดลักษณะทางพันธุกรรมมาจากบรรพบุรุษของแต่ละบุคคลที่ปรากฏให้เห็นภายนอก เช่น สีผมเหมือนตา รูปจมูกเหมือนยา นิ้วเรียวยเหมือนแม่ หรือรูปร่างสูงใหญ่เหมือนพ่อ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเชื้อชาติทางสังคมมีดังนี้

เรื่อง เด็กชายเจ้าฐิติ เป็นเด็กชายที่มีพ่อเป็นคนต่างชาติ เขามีหน้าตาสีผิวไม่เหมือนคนไทย และแตกต่างจากคนอื่นในหมู่บ้าน เขาจึงถูกล้อเลียนจากเด็กในหมู่บ้าน ดังนี้

เด็กชายเจ้าฐิติมีผมสีแดง ดวงตาสีทองฟ้าสดใส ผิวขาวจนเกือบซีด แม้ตลอดเวลาแทบจะตากแดดวิ่งเล่นตามคันนา ทว่าก็ไม่สามารถทำให้ผิวขาว ๆ นั้นดำด่างได้เลย พวกเด็กเกเรต่างตะโกนเรียกเขาว่า ‘ปีศาจผมแดง’ เด็กชายเจ้าฐิติร้องไห้ด้วยความเสียใจ

(เด็กชายเจ้าฐิติ. 2552 : 129)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ เด็กชายเจ้าฐิติมีลักษณะผสมระหว่างคนชาติตะวันตกกับคนไทย จึงเป็นเด็กที่มีสีผม ดวงตา ต่างจากเด็กไทยในหมู่บ้าน จึงเป็นความแปลกประหลาดจนถูกล้อเลียน และทำให้มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างเด็ก ๆ ที่เกิดจากการไม่มีความรู้ และไม่เข้าใจว่าโลกไม่มีพรมแดน คนแต่ละชาติมีการติดต่อกัน และมีการผสมผสานทางเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าเมื่อมีการติดต่อกับต่างประเทศในด้านต่าง ๆ และยังมี การแต่งงานกับคนต่างชาติ ทำให้ลูกมีลักษณะแตกต่างจากคนไทย จึงเกิดความขัดแย้งด้านเชื้อชาติขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะคนที่ไม่ได้รับการศึกษาและไม่เข้าใจว่าโลกมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ มากมาย

3.3.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยมทางสังคม

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนในสังคมนิยมและยึดถือ การกระทำความกัน เมื่อคนเราเผชิญกับความยุ่งยากในการดำรงชีวิต ค่านิยมจะมีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจและการเลือกเพราะเป็นกระบวนการเกิดขึ้นภายใต้บริบททางสังคม ค่านิยมยังมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นหรือส่วนอื่นของสังคมด้วย ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยมทางสังคมที่สะท้อนใน เรื่องสั้นชื่อการะเกดมีดังนี้

เรื่อง เด็กชายที่ไม่อยู่ในรูปภาพ กิรีเป็นลูกคนเดียว พ่อต้องการให้กิรีได้งานดี ๆ ทำ มีเงินเดือนสูง แต่กิรีชอบการวาดรูปมากและต้องการเรียนด้านศิลปะ แต่พ่อมีความคิดว่าการเป็นศิลปินไม่สามารถทำให้ชีวิตด้วยมั่นคง และได้รับค่าตอบแทนไม่แน่นอน และค่านิยมของสังคมไทยก็ไม่ยอมรับการเป็นศิลปิน พ่อต้องการให้เขาทำงานในตำแหน่งสูงและมีชีวิตที่มั่นคงตามค่านิยมของสังคมไทย ดังตัวอย่าง

“เมื่อไรแกจะเลิกวาดรูปบ้า ๆ เสียที ไอ้ลูกไม่รักดี! แกดูลูกบ้านอื่นสิ เขาตั้งใจเรียน ขยันท่องหนังสือ เขาสอบเข้ามหาวิทยาลัยดี ๆ ได้งานทำดี ๆ ไปหมดแล้ว แล้วแกสิ แกทำอะไร วาดรูปไร้สาระแบบนี้ใครจะมาซื้อ มันจะขาย

ได้ไหม แกจะอิมท้องไหม”

“พ่อย่ามายุ่งเรื่องของผม”

(เด็กชายที่ไม่อยู่ในรูปภาพ. 2553 : 180)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น นอกจากเป็นความขัดแย้งระหว่างพ่อกับลูก พ่อคิดว่าลูกเพราะไม่พอใจอย่างยิ่งที่ลูกสนใจแต่การวาดรูป ห่วงว่าลูกจะเลี้ยงตัวเองไม่ได้ จึงต้องการให้ลูกเลิกเรียนศิลปะ โดยอ้างถึงค่านิยมของสังคมและยกตัวอย่างว่าลูกขอลบบ้านอื่นซึ่งทำตามค่านิยมของสังคมคือศึกษาในมหาวิทยาลัยเพื่อจะได้ทำงานดี ๆ มันคงมากกว่าการทำงานศิลปะ จึงสร้างความขัดแย้งที่ทำให้ตัวละครต้องเลือกว่าจะทำตามค่านิยมของสังคมหรือมีอิสระในการทำตามใจชอบของตัวเอง สะท้อนภาพสังคมไทยในด้านค่านิยมของการศึกษาที่ต้องการให้คนเลิกเรียนเพื่อการดำรงชีวิตที่มั่นคง ซึ่งจะขัดแย้งกับความคิดของคนอีกกลุ่มหนึ่ง ที่เลือกเรียนสิ่งที่ตัวเองสนใจและมีอิสระที่จะทำตามที่ตัวเองชอบ

เรื่อง นักวาดลอก กล่าวถึงตั้งแต่เด็กตัวละคร “ฉันทน์” ชอบดูภาพยนตร์และดูโปสเตอร์ใบปิดโฆษณาตามโรงภาพยนตร์ จึงซึมซับและชื่นชมภาพวาดเหล่านี้ตัวละคร “ฉันทน์” จึงเริ่มหัดวาดรูปตามแบบของโปสเตอร์ภาพยนตร์โดยไม่สนใจเรียนหนังสือ เมื่อจบมัธยมปลายตัวละคร “ฉันทน์” ไปเป็นนักเขียนรูปโดยไม่เรียนต่อตามที่พ่อต้องการตัวละคร “ฉันทน์” ได้เป็นนักเขียนรูปตามที่ใฝ่ฝันดังตัวอย่าง

ที่นี่เปรียบเป็นอาณาจักรสวรรค์เล็ก ๆ กลางตรอกของฉันทน์ คือห้องเรียนแสนรักที่ฉันทน์อยากมาขลุกอยู่ทั้งวันทั้งคืนที่เป็นไปได้ และเวลาที่ฉันทน์รอกอยคือเวลาที่จะได้พ้นไปจากห้องเรียนอันน่าเบื่อในโรงเรียน วันที่ฉันทน์รอกอยคือวันหยุดในทุกวันศุกร์ ทุกการตื่นขึ้นของทุกเช้าในวันหยุดคือการตื่นอันพร้อมอย่างไม่มีถูกกัน แต่ต่อเนืองมาจากการหลับพักที่เริ่มได้ทันทีเมื่อลุกจากที่นอน กับการวาดลอรูปอย่างไม่อยากโง่หัวไปยุ่งเรื่องอื่นใด

พ่อก็ชอบพูดแต่ว่า “จิตรกรไส้แห้ง” แต่พ่อ (พาน้องสาวกับน้องชายฉันทน์มาด้วย) ก็มาดูฉันทน์ในบ่ายนั้นที่กำลังปาดป้ายรูป ‘ไอ้มดแดง’ (หนังสือญี่ปุ่นยอดฮิต) ที่สูงถึงสามเท่าตัวคนบนกระดานอัดที่ตอกตัดด้วยลิวเป็นตัวรูป

(นักวาดลอก. 2552 : 70)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างค่านิยมด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนกับการเรียนตามความสนใจโดยไม่ต้องเรียนในชั้นเรียน ตัวละครเรียนศิลปะจากการเลียนแบบหรือการวาดและลอกจากโปสเตอร์ เป็นการทำงานศิลปะตามความชื่นชอบและ

ความคิดเห็นของตัวเอง จึงเกิดความขัดแย้งทางความคิดระหว่างพ่อกับลูกและค่านิยมในการเรียน พ่อต้องการให้เรียนชั้นสูง เพราะอาชีพการวาดรูปไปสเตอร์ภาพยนตร์ยังไม่ได้รับความนิยมในสังคม พ่อจึงเกรงว่าลูกจะได้รับความลำบาก สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าการเรียนทางด้านศิลปะมักจะไม่ได้รับความนิยมจากผู้ปกครอง เป็นค่านิยมทางการศึกษาของสังคมที่อยากให้ลูกเรียนสูง ๆ มีงานทำดี มีเกียรติและมีชื่อเสียง

สรุปว่า เรื่องสั้นข้อภาวะเกิดได้สะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งในเรื่องค่านิยมทางการศึกษา และการทำงาน สังคมยกย่องว่าการศึกษาในระบบโรงเรียน ทำให้คนมีความรู้ มีฐานะ ทำงานที่มั่นคง มีชื่อเสียง มีทรัพย์สิน รวมถึงเป็นที่ยอมรับของสังคมมากกว่าการศึกษาด้านศิลปะ ซึ่งมีแหล่งเรียนรู้ในระบบจำนวนน้อย ส่วนใหญ่จะศึกษาหาความชำนาญด้วยตนเอง คังนั้นจึงมีบางคนไม่สนใจศึกษาและทำตามค่านิยมของสังคม ไม่ยอมอยู่ในระบบแต่ทำในสิ่งที่ตัวเองสนใจและต้องการทำโดยไม่สนใจว่าจะถูกครอบครัวตำหนิหรือสังคมไม่ยอมรับ

3.3.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับจารีตประเพณี

จารีตประเพณี คือ ประเพณีที่สังคมยึดถือและปฏิบัติจนเป็นแบบแผนของสังคม ทั้งนี้ประเพณีส่วนใหญ่มักเกี่ยวข้องกับศีลธรรม บทบัญญัติหรือกฎหมายที่สังคมกำหนดขึ้นและปฏิบัติ เพื่อให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสุขและมั่นคง

เรื่อง วงล้อมชรา กล่าวถึงจารีตประเพณีของสังคมในอดีตที่ลูกหลานจะต้องดูแลพ่อแม่ที่แก่ชรา เพราะพ่อแม่ได้เลี้ยงดูลูกจนเติบโตใหญ่ แต่ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะของครอบครัวมาเป็นครอบครัวขนาดเล็กและแยกไปอยู่ต่างหาก ลูกหลานจึงไม่รู้สึกรู้สึกผู้คนที่จะต้องอยู่ดูแลพ่อแม่ ดังเช่นครอบครัวของวรรณและครอบครัวเพื่อนบ้าน เมื่อลูกหลานแยกครอบครัวออกไปอยู่ต่างหาก จึงเหลือแต่วรรณซึ่งยังทำตามจารีตประเพณี คือเป็นลูกที่อยู่ดูแลพ่อที่ชรามาก ส่วนพี่ชายพี่สาวและน้องสาวแยกครอบครัวไปอยู่ต่างหาก และมักจะไม่มีเวลามาดูแลพ่อ แต่จะมาเยี่ยมพ่อเมื่อต้องการผลประโยชน์เท่านั้น ดังตัวอย่าง

น้องสาวคนเล็กไม่ใส่ใจดูแลบ้านที่พ่อแม่ยกให้เป็นกรรมสิทธิ์อีกแล้ว แต่ไม่ได้หมายความว่าเธอไม่เอาบ้านหลังนี้แล้ว เพียงแต่เธอไม่เอาบ้านที่มีพ่อ ...

ส่วนพี่สาวสองคนกับพี่ชายมักจะแวะมาเยี่ยมเมื่อมีความจำเป็นเรื่องเงินทอง ได้แล้วหายหน้าหายตาไป จนบางครั้งฉันไม่แน่ใจว่าพวกเขายังมีพ่ออยู่ในใจหรือเปล่า

ไม่มีใครมาเยี่ยม พี่สาวกับพี่ชายแม้จะอยู่ไม่ไกลแต่ไม่มีเวลาเข้าไปเยี่ยมพ่อ หลายครั้งที่ขับรถผ่านไปเฉยเหมือนไม่มีพ่ออยู่ในบ้าน

(วงล้อมชรา. 2552 : 168)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งของมนุษย์ในการทำตามจารีตประเพณีกับการดำเนินชีวิตในสภาพสังคมปัจจุบัน ลูกที่ไม่เอาใจใส่รับผิดชอบดูแลพ่อแม่ที่แก่ชรา โดยเฉพาะในสังคมที่มีสภาพเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตที่รีบเร่ง แต่ละคนจึงต้องดูแลตัวเองและครอบครัวของตัวเองเท่านั้น ในขณะที่สภาพสังคมในอดีตเป็นครอบครัวใหญ่ ลูกหลานอาศัยอยู่ร่วมกัน มีปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา สามี ภรรยา บุตรหลาน เป็นครอบครัวที่มีจารีตประเพณีในการดูแลเอาใจใส่กัน การแยกครอบครัวและการไม่ทำตามจารีตประเพณี สะท้อนสภาพสังคมไทยให้เห็นถึงปัญหาการดำเนินชีวิตในสังคมที่ต่างคนต่างอยู่ มีความผูกพันในเครือญาติลดน้อยลง และเป็นปัญหาที่พ่อแม่หรือปู่ย่าตายายที่แก่ชราถูกทอดทิ้ง สภาวะปัจจุบันการดำเนินชีวิตได้เปลี่ยนไปทำให้ละเลยจารีตประเพณีอันเป็นพื้นฐานสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในการดำรงชีวิตที่มั่นคงตลอดไป

3.3.5 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับศีลธรรม

ศีลธรรม หมายถึง ธรรมเนียมอันเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติที่สังคมยึดถือ จนเป็นแบบแผนของสังคม ทั้งนี้มักเกี่ยวข้องกับจริยธรรม บทบัญญัติ หรือกฎหมาย ที่สังคมกำหนดขึ้น จึงทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสุขและมั่นคง

เรื่อง มิตรภาพชั่วฉัณริณคร ตัวละคร “เขา” จัดงานเลี้ยงนัดเพื่อน ๆ รุ่นเดียวกันมาร่วมสังสรรค์ที่โรงแรมแห่งหนึ่งตัวละคร “เขา” เคยมีความสัมพันธ์กับเพื่อนสาวมาก่อน เมื่อมาพบกันจึงเกิดความสัมพันธ์ที่ผิดศีลธรรมฉัณฐิวาจีน ทั้ง ๆ ที่ต่างฝ่ายต่างมีครอบครัวแล้ว ดังตัวอย่าง

... “ขนาดเท่าไรนะ”

“จะซื้อบราให้ฉัณหรือไง”

“เต็มไม้เต็มมือฉัณจริง”

“แน่ละ แฟนเธอหอมบางอย่างกับฉัณด้วยทับ”

...

ตกลงจะรู้ให้ได้ โอเค “สามสิบสี่ คัพซี แต่ไม่ต้องซื้อบราให้หรือกะ ฉัณไม่ขอบใส่”

“แรด”

“ขอบละสิ ฉัณรู้หรือจริง ๆ แล้วเธอชอบผู้หญิงแรด ๆ ”

(มิตรภาพชั่วฉัณริณคร. 2553 : 331)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งทางศีลธรรมที่ชายและหญิงที่เป็นเพื่อนเรียนหนังสือมาด้วยกัน ต่างมีครอบครัวแล้ว เมื่อกลับมาพบกันได้ประพุดิผิดศีลธรรม มีความสัมพันธ์ฉัณฐิวาจีนต่างฝ่ายไม่มีความซื่อสัตย์ต่อคู่ครอง ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ผิดศีลธรรม สะท้อนภาพ

สังคมไทยให้เห็นว่ามนุษย์ที่ยังมีกิเลสสามารถทำสิ่งที่ผิดต่อศีลธรรมและคุณธรรมและความรู้สึกผิดชอบชั่วดีได้โดยไม่ใส่ใจกับสิ่งรอบข้าง

เรื่อง ความตายในคืนขนมเบื้องริมฝั่งแม่น้ำมูล กล่าวว่ามีวิญญาณเด็กหญิงตัวน้อยเร่ร่อน และรำร้องจะให้วิญญาณตัวเองหลุดพ้นจากเคราะห์กรรม เธอตายเพราะถูกปู่ พ่อ และชายอื่นข่มขืน จนตายในคืนงานวันเลี้ยงขนมเบื้องของวัดสังัด ดังตัวอย่าง

ช้อยตายไปแล้ว

ตายไปตั้งแต่ตอนพ่อบอกให้ปลงสำหรับข้าวกำไว้ก่อน เพื่อมาบีบวดเส้นสายให้ ก่อนจะจับช้อยซึ่งพึดกับพื้นเหนียว ช้อยนอนนิ่งน้ำตาริน ไม่คืนรนขัดขืน ดังลูกที่ต้องฟังคำพ่ออย่างสงบเสงี่ยมเจียมตน แนนหน้ากับปากไม้ไผ่หน่วยตาเบ็งมองพื้นไปจากประตูห้อง เบนสายตาให้พื้นไปจากร่างของพ่อที่ขึ้นขี่คร่อมแล้วกระแทกกระทั้นบนเอนเข้าใส่อีหล่าน้อยของพ่อครั้งแล้วครั้งเล่า โน่นใน

ช้อยก็ถูกปู่ข่มขืนตั้งแต่ยังไม่ประสีประสา ช้อยรำไห้เดินไปทั่ว สุดท้ายเมื่อหลับไปฝันรำไห้กลางคอนปู่ตา น้ำตาในคราวนั้นแหละ ที่ทำให้ผู้ชายในบ้านนี้ทำอะไรไม่ประสบผลเลย

ช้อยก็หลงเข้ามาอยู่ในเรือนไม้หลังหนึ่ง ในความมืดตรงหน้า ปรากฏแสงหึ่งห้อยวอมแวมอยู่ในอุ้งมือขาวนวลของคนคนหนึ่ง ใบหน้าของเขาดูซีดเซียวเหมือนคนป่วย ภาษาและท่าทางบ่งบอกไม่ได้ว่าเป็นผู้ทำราชการของพวกไท

อยากได้ก็เข้ามาเอาสิ คำพูดหลุดออกมาจากปากสวยใต้แสงหนดกคำดวงตาในแสงตะเกียงสลัวดูโชติช่วงด้วยไฟราคะ มันมีเวทมนตร์บันดาลให้ทุกสิ่งรอบตัวแหลกสลายเป็นผุยผงพายุฝนคำรามกึกก้อง กระแสลมวนและสายฟ้าประเดประดังชวนขนลุก...

(ความตายในคืนขนมเบื้อง. 2553 : 261-268)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับศีลธรรม คือผู้ให้กำเนิดทางสายเลือดคือปู่ พ่อ และพวกมีอำนาจรัฐ ได้ข่มขืนเด็กหญิงคนหนึ่งที่ไม่สามารถต่อต้านอำนาจได้ เธอจึงถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งผิดศีลธรรมของสังคม ทำให้เด็กน้อยที่อ่อนแอเดือดร้อน และเป็นความทุกข์ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าสังคมที่ห่างไกลความเจริญและไม่สามารถควบคุมความดีได้ด้วยศีลธรรมก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมที่ตามมา

เรื่อง ศาลาโกหกบันลือโลก กล่าวถึงการแสดงบนเวที 9 ชุดเพื่อหาเงินช่วยทุนการศึกษา ปรากฏว่าในขณะที่มีการแสดงชุดที่ 6 เกิดเหตุการณ์ที่หมิ่นเหม่ต่อการผิดศีลธรรมอันดีงาม มีคนเมา

เหล่าได้เปลื้องเสื้อผ้าวิ่งไปรอบเวทีการแสดง โดยกล่าวอ้างว่าเป็นวิธีการแก้บนเพราะมีรายได้จากการจำหน่ายบัตรได้เงินมากกว่าที่คาดคิดไว้ ดังตัวอย่าง

พูดจบแล้วคนจีเมาก็เดินตุ้บตุ้บเป่ ออกจากห้องประชุม ตรงไปที่สนามด้านเหนือ ซึ่งขนานกับถนนที่ออกไปสู่ถนนใหญ่

เสียงกลองยาวบรรเลงสร้างบรรยากาศให้ครื้นครึกครื้นใจ และแล้วเครื่องห่อหุ้มร่างของคนจีเมาก็เปลื้องออกทีละชิ้น ๆ ก็วางอยู่ในเส้นทางที่เดินไปเป็นระยะ ๆ เมื่อสุดค้ำกว้างแล้วก็เลี้ยวไปทางด้านยาว เขาเดินบ้าง วิ่งเหยาะบ้าง สลับกันจนเกือบครบรอบ

(ศาลาโกหกบันลือโลก. 2553 : 277)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากบุคคลในเหตุการณ์ที่จัดการแสดงหาทุนการศึกษา แก่บนตามที่ได้ให้สัญญากับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ว่าถ้าลดบันดาลให้ได้รับสิ่งที่ต้องการก็จะทำตามสัญญานั้น แต่วิธีการแก้บนในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ผิดศีลธรรม เพราะมีทั้งการเมาสุราและการเปลื้องเสื้อผ้าในที่สาธารณะ เป็นที่อูจาดตา เป็นการกระทำที่ไม่คำนึงถึงศีลธรรมแต่อย่างใด สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าความเชื่อมกายมีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำที่แหวกศีลธรรมอันดีงาม แม้ว่าจะช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจได้ดีก็ตาม แต่ก็มีผลกระทบต่อผู้อื่นอีกด้วย

จากตัวอย่างทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม มีความคิด ความเชื่อ และค่านิยมที่แตกต่างกับสังคม มนุษย์ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่สังคมกำหนดได้ ทั้งในด้านกฎหมาย ศาสนา ศีลธรรม รวมทั้งจารีตประเพณี และเผ่าพันธุ์ แสดงว่ามนุษย์ลดความสำคัญของศาสนา ไม่ยึดหลักธรรมะ ไม่รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนและที่มีต่อบุคคลอื่น มนุษย์จึงมีความขัดแย้งกับบุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคมทั้งที่เป็นญาติพี่น้องกันและคนอื่น ๆ ทั่วไป

3.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อการะเกด แบ่งเป็น 3 ลักษณะคือความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ และความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ

3.4.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติ

ภัยธรรมชาติ หมายถึงภัยที่เกิดขึ้นเอง ในสภาพทางธรรมชาติของดิน ฟ้า อากาศ โดยที่มนุษย์ไม่สามารถยับยั้งหรือระงับภัยที่เกิดขึ้นได้ สาเหตุของภัยธรรมชาติมีหลายประการ เช่น รอยเลื่อนของเปลือกโลกทำให้แผ่นดินไหว อุณหภูมิความร้อนของชั้นบรรยากาศโลกทำให้ภูเขา

น้ำแข็งละลาย เป็นต้น ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติเป็นความขัดแย้งที่ตัวละครต้องเผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้น โดยไม่สามารถควบคุมหรือต่อต้านได้ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติในเรื่องสั้นช่อการะเกดมีดังนี้

เรื่อง ไอ้เลียน สปีซี่ กล่าวว่าเผ่าคนใช้ชีวิตอยู่คนเดียว ทำนาตกปลาอยู่ในชนบท ชีวิตลำบากยากจน นอกจากต้องหาเงินส่งไปเพื่อให้ลูกสาวเรียนหนังสือแล้วเขายังคิดหนี้ที่ได้กู้ยืมเงินมาซื้อปุ๋ยซื้อยาฆ่าแมลง เมื่อเกิดน้ำท่วมครั้งหนึ่งทำให้ที่นาของเผ่าคนเสียหาย จนเผ่าคนต้องขายที่นาเพื่อใช้หนี้ ดังตัวอย่าง

หนี้สะสมกลายเป็นดินพอกหางหมู แกตั้งใจว่าขายข้าวได้จะเอาเงินไปโปะหนี้บางส่วน ทว่าปีแห่งความโชคร้ายก็มาเยือน ความหวังทั้งหมดกลับจมหายไปกับอุทกภัยน้ำท่วมหนักในปีนั้น มันเป็นเหตุการณ์เลวร้ายที่มีเคยเกิดมานานหลายปี เผ่าคนถอดใจที่จะทำนาต่อ ทั้งนี้สิ้นพอกพูนและเรี่ยวแรงที่ถดถอย ก่อนจะล่มจมไปมากกว่านี้จึงตัดสินใจขายที่นากว่า 20 ไร่ให้ญาติห่าง ๆ ของแก

(ไอ้เลียน สปีซี่. 2554 : 134)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ การเกิดอุทกภัยทำให้ที่นาเสียหาย เผ่าคนเกือบหมดเนื้อหมดตัว จากการคิดหนี้เป็นจำนวนมากจึงทำให้เขาต้องขายที่นาไป สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่ามนุษย์ไม่สามารถควบคุมและสู้กับภัยธรรมชาติที่เป็นอุทกภัยได้จึงมีผลกระทบต่อการยังชีพ โดยเฉพาะเป็นปัญหาที่เกิดกับเกษตรกรและคนที่ยากจน

เรื่อง หาดไข่น้ำ-อ่าวไข่น้ำหอมฯ ตัวละคร “ผม” มีเพื่อนที่มีบ้านพักอยู่ที่หาดไข่น้ำ แต่เกิดพายุ ชาวบ้านไม่สามารถทำกินในที่ดินเดิมได้ จึงขายที่ดินให้กับนายทุน ซึ่งได้สร้างสิ่งก่อสร้างทำกิจการเป็นรีสอร์ท ซึ่งเป็นการทำลายธรรมชาติ ทั้งเพื่อนของตัวละคร “ผม” และชาวบ้านต้องยอมละทิ้งที่ดิน เพราะภัยธรรมชาติจากการเกิดวาตภัย ดังตัวอย่าง

คุณครูเพิ่งเล่าว่าเกือบจะเอาชีวิตไม่รอด ถ้าพวกลูก ๆ ไม่ช่วยกันลากตัวออกจากบ้าน พาขึ้นเขาไปหลบอยู่ในถ้ำยายไอ้ เพราะตอนแรกท่านจะไม่ยอมออกไป ทุกคนในละแวกบ้านของคุณครูเพิ่งได้อาศัยถ้ำยายไอ้ และถ้ำอื่น ๆ ที่อยู่ริมสวนเป็นที่หลบภัย กินนอนและพักผ่อนอยู่ในนั้นร่วมสัปดาห์ เพราะหลังพายุสงบทุกคนลงมาที่ปราบ พบว่าบ้านทุกหลังแทบไม่เห็นซาก ขนาดนกบนฟ้ายังตกลงมาตาย เบ็ด ไก่ หมู เน่าเหม็น ตีคอยู่ตามซากตอกิ่งไม้ ต้นมะพร้าวและพืชพันธุ์ในสวน กลายเป็นขอนนอนก่ายกันเกะกะ จะเดินเห็นยังลำบาก สามสี่วันแรกต้องปลิดลูกมะพร้าวอ่อนมาทุบให้แตก เอาเนื้อและน้ำมะพร้าวมากินกันตาย

ตอนหนึ่งท่านพูดแบบคับแค้นในโชคชะตาว่า “พอกันที ต่อไปนี้ผมจะไม่ปลูกไม้สร้างอะไรในพื้นที่นี้อีกแล้ว ถ้าปลูกสร้างไปเดี๋ยวไม่นานก็มารื้อถอนไปอีก” นั่นคือเหตุผลที่ทำให้ชาวบ้านหลายคนขายที่ดิน ไม่กล้าอยู่ริมทะเลอีกต่อไป

(หาดไข่น้ำ-อ่าวไข่น้ำหอมฯ. 2552 : 211)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งของครูเฟื่องเพื่อนของตัวละคร “ผม” และชาวบ้าน ต้องเผชิญกับวาทภัยที่เป็นภัยธรรมชาติ ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนทั้งที่อยู่อาศัยและอาหาร บ้านของครูเฟื่องและชาวบ้านโดนพายุและคลื่นทะเลซัด เกิดความเสียหายและสิ้นหวัง สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าธรรมชาติได้ลงโทษมนุษย์เพราะมนุษย์ไม่เอาใจใส่ดูแลรักษาระบบนิเวศน์และสภาพแวดล้อมมีแต่เอาผลประโยชน์จากธรรมชาติจนเกิดผลกระทบเสียหายจนไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตัวเอง

3.4.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์

สัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ มีทั้งสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์ปีก ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ เกิดจากสัตว์ทำอันตราย หรือทำให้มนุษย์ชยะแขนง เกือบคลั่ง หรือทำให้เดือดร้อน มีเรื่องสั้นช่อการะเกดเรื่องเดียวที่นำเสนอความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ คือ เรื่อง จดหมายถึงบรรณาธิการ เกิดปรากฏการณ์มีเหยื่อสดขึ้นมาตามถนนเต็มหน้าบ้านประชาชน และหน้าศูนย์บัญชาการของประเทศสองขา และยังมีเหยื่อสดตัวขึ้นมาร่วมสังวาสกันหน้าศูนย์บัญชาการของประเทศ ทำให้ผู้นำประเทศและประชาชนที่มีความเชื่อว่าเหยื่อเป็นสัตว์อัปมงคล เกิดความวิตกว่าประเทศจะเกิดภัยวิบัติและประเทศอาจจะล่มสลายได้ จึงกำจัดทำลายล้างฆ่าเผ่าพันธุ์เหยื่อ ดังตัวอย่าง

ปฏิบัติการลับสุดยอดที่ใช้รหัสลับว่า ‘สยบเหยื่อ’ ก็เกิดขึ้นเงียบ ๆ แต่ทันทีที่ทันควัน เจ้าหน้าที่จากหน่วยปฏิบัติการพิเศษ กรมอุทยานแห่งชาติ สันทิกำลังกับเจ้าหน้าที่เทศกิจนับร้อยในชุดลายพริ้วผสมลายพราง พร้อมเครื่องมือเครื่องมือทั้ง บ่วง แร้ว สวิง และเหยื่อปลาหมึกเน่า เต็มอัตราศึกกระจายกำลังกันออกไปยังทั่วทุกพื้นที่ที่อยู่อาศัยของเหยื่อ ทำการกวาดล้างวางกับดัก เหยื่อที่ติดกับถูกจับกุม ผูกแขน โยงขา มัดปาก อย่างน่าอเนจอนาถ

ปฏิบัติการนี้กินเวลาอยู่สองสามวัน สามารถจับเหยื่อได้หลายร้อย บ้างก็ว่าถึงพันตัว

(จดหมายถึงบรรณาธิการ. 2552 : 121)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ซึ่งมนุษย์รังเกียจ และเชื่อว่าหมีเป็นสัตว์ที่น่าโศกเศร้า หรือทำให้ไม่มีความสุข เป็นสัตว์สัญลักษณ์ของความไม่ดีและกลางบอเหตุอันเลวร้ายทั้งหลาย มนุษย์จึงใช้ทุกวิธีเพื่อกำจัดตัวหมีให้หมดไป สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าสัตว์บางชนิดถูกมนุษย์กำหนดให้เป็นสิ่งอับมงคลเป็นความเชื่อที่สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

3.4.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ

สิ่งเหนือธรรมชาติ คือสิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถสัมผัสได้ อยู่เหนือขอบเขตความสามารถของคนทั่วไป เช่น บางคนมีความสามารถพิเศษมีพลังทำให้ช้อนงอโดยมิได้จับต้องได้ บางคนสามารถสัมผัสกับวิญญาณ เป็นต้น

เรื่อง เวลาหยุดเดิน ตัวละคร “ผม” ได้ไปรักษาโรคหัวใจที่โรงพยาบาล ตัวละคร “ผม” อยู่ในสถานการณ์ที่ใกล้ความตาย ทุกครั้งที่เจ็บปวด ตัวละคร “ผม” จะอยู่ในสภาพครึ่งหลับครึ่งตื่น เหมือนกับฝันว่า เห็นภรรยาซึ่งเสียชีวิตไปแล้วมาเยี่ยมและสัมผัสเขา บางทีก็พูดให้กำลังใจเขา นอกจากนี้ตัวละคร “ผม” ยังเห็นแม่ที่เสียชีวิตไปแล้วมาเยี่ยมด้วย จึงเป็นประสบการณ์ที่ตัวละคร “ผม” ได้พูดคุยและได้สัมผัสกับผู้ตายหรือ “ผี” ดังตัวอย่าง

ในความมืดมีเสียงหมาหอนอยู่หลังประตู ผมเริ่มตัวสั่น ผมหายใจไม่ออก แล้วก็ไม่ว่าทำไมเมื่อเวลาผ่านไปผมยังคงคิดถึงเธอ เมื่อเธอปรากฏตัวขึ้นทำให้ผมตกอยู่ในความหวาดผวา เธอโน้มตัวลงและหอมแก้มผม ทำทางเธอเซื่องช้าลง และนัยน์ตาก็เหม่อลอยขึ้น เธอร้องไห้อยู่นาน ร่างนั้นค่อยจางหายไป

ผมได้เห็นเธอลับสายตาไป ผมรู้สึกตกใจจนทำอะไรไม่ถูก และรู้สึกวังเวง ร่างของแม่ลอยป่วนเปื้อนอยู่ใกล้ ๆ ผม ลอยอยู่ในแสงสลัว ขณะความฝันเพิ่มมากขึ้นตามกาลเวลา

ผมทิ้งตัวลงกับพื้นดินร่ำ ๆ และกรีดร้อง

(เวลาหยุดเดิน. 2552 : 116)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น แสดงถึงความขัดแย้งที่มนุษย์ได้พบกับสิ่งเหนือธรรมชาติ เป็นผีหรือวิญญาณในลักษณะของภาพถึงความฝันถึงเป็นความจริง จึงทำให้มนุษย์รู้สึกหวาดกลัวและหวาดผวา เป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครมนุษย์กับผีปิศาจ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่ามนุษย์บางคนมีความเชื่อว่าสัมผัสที่ 6 สามารถติดต่อสื่อสารกับคนที่ตายไปแล้วและวิญญาณเหล่านี้สามารถติดต่อและบอกเรื่องราวในอนาคตได้

เรื่อง โรงแรมรอยัลสยาม สุจารีเป็นไปมาแต่กำเนิด เมื่อวัย 9 ขวบเธอมีสัมผัสที่ 6 เธอเห็นเงาร่างสีน้ำเงินกับแท่งเหล็กในมือคล้ายเข็มร้อยมาลัย รูปร่างหน้าตาเหมือนปีศาจ มันเอาเข็มเย็บปากคน และหลังจากนั้นสุจารีก็ไม่เห็นเงาร่างสีน้ำเงินอีก จวบจนเติบโตเป็นสาว จึงเกิดเหตุการณ์แปลก ๆ ขึ้นกับสุจารีอีก เหตุเกิดในโรงแรมห้อง R.112 เพื่อนซึ่งพักอยู่ด้วยกันถูกเงาร่างสีน้ำเงินใช้เข็มร้อยด้ายสีน้ำเงินเย็บปาก ดังตัวอย่าง

ตอนที่โคมหัวเตียงถูกเปิดขึ้นเป็นคำรบสามนั่นเอง จินตภาพที่หลอนนี้ก็กลัวเกรงอยู่ลึก ๆ จึงกระจ่างซัดแก่สายตา เงาร่างสีน้ำเงินหม่นนั่งกางเข่าคร่อมอยู่บนตัวของพี่เปิ้ล มันกำลังง่วนกับการปฏิบัติภารกิจด้วยการบรรจุแท่งเข็มลงบนริมฝีปากรอบแล้วรอบเล่า หยาดเลือดยังคงไหลซึมจากรอยฝีเข็มเป็นทางยาว ขณะที่ร่างของพี่เปิ้ลกระตุกขึ้นลงเป็นระยะ ๆ ปลายเท้าจิกเกร็งและกำหมัดแน่น ถึงแม้จะหวาดผวามจนขนหัวลุกเพราะเป็นครั้งแรกที่เธอรู้สึกว่าคุณูกคามถึงในห้องนอน แต่สุจารีก็พยายามควบคุมอารมณ์ทำใจดีสู้เสือ หลอนปฏิบัติเหมือนทุกครั้ง บังคับตัวเองให้เฝ้ามองลักษณะการตรงหน้าอย่างเงียบงัน พลายปลุกปลอบตนเองว่าอีกไม่กี่นาทีข้างหน้ามันก็จะจบสิ้นแล้ว

(โรงแรมรอยัลสยาม. 2553 : 141)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ เป็นเงาร่างสีน้ำเงินที่เคยเห็นมาตั้งแต่เด็กและได้พบมันอีกครั้งในขณะที่กำลังทำร้ายเพื่อน การกระทำของเงาร่างสีน้ำเงินนั้นเป็นสิ่งเหนือธรรมชาติ ทำให้สุจารีเกิดความกลัว พยายามทำใจให้กล้าหาญและปลอบใจตัวเองว่าเหตุการณ์จะจบสิ้นในไม่ช้า สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าคนในสังคมไทยมีความเชื่อในสัมผัสที่ 6 ที่ทำให้มนุษย์ไม่สามารถมีความสุขในการดำเนินชีวิตได้โดยปกติสุข

เรื่อง การจากไปของข้าพเจ้า กล่าวว่าในวันที่ข้าพเจ้าเกิด เมื่อหมอดำแยใช้ไม้ไผ่ตัดสายสะดือเสร็จได้มีปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ ทารกน้อยได้ยิ้มขึ้นและมีกลิ่นหอมกระจาย ผุ้งผีเสื้อเรือนแสนมาชุมนุมอยู่รอบเรือนแพ ต่อมาข้าพเจ้าเติบโตขึ้นและดำเนินชีวิตเหมือนเด็กทั่วไป จนอายุ 15 ปี ในงานนัดชุมนุมฉลองปีใหม่ กลุ่มเพื่อนของข้าพเจ้าถูกนักเรียนคู่อริรุมทำร้ายและข้าพเจ้าแสดงอำนาจเหนือธรรมชาติเพื่อยุติการทำร้าย ดังตัวอย่าง

ทันใดนั้น เด็กโรงเรียนคู่อริก็กรูกันเข้ามาทำทางกระหึ้นกระหือรีอ ในมือของพวกเขามีฟุตเหล็กเงือง่าพร้อมจะฟาดลงทุกเมื่อ ส่วนที่เหนือข้างขวามือ บ้างถือคัตเตอร์ขวาวับ พร้อมกับตะโกนด่าราว โกรธแค้นกันมาแต่ปางบรรพ์

และแล้วสิ่งที่พวกเราไม่คาดฝันก็พลันอุบัติขึ้นต่อตา !

ข้าพเจ้าชะงักเท่า รวบหลักไปแนบไว้กลางอก สายหน้าไปมา พลังพิมพ์
แกมคำหนี“หายากาย ! ”

สิ้นเสียง พวกนั้นราวถูกสาปให้กลายเป็นหินไปชั่วขณะ สีหน้าตกตะลึง
พริ้งเพริด สายตาแตกตื่นเหมือนโดนคลื่นบางอย่างจู่โจมเข้ากระแทกกลางแสง
หน้า พวกมันถอยร่นเปิดทางให้เราเดินตามหลังข้าพเจ้าผ่านไปได้อย่างเรียบร้อย
เสมือนหนึ่งมาตั้งแถวคอยต้อนรับกระนั้น

(การจากไปของข้าพเจ้า. 2552 : 100)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งของคู่อริกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ที่เป็นอำนาจ
ลึกลับซึ่งมีมาตั้งแต่เกิด เป็นความสามารถที่เหนือธรรมชาติ สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าคนใน
สังคมไทยมีความเชื่อว่าคนบางคนมีพลังธรรมชาติที่ไม่สามารถต้านทานได้

เรื่อง เริงระบำสู่ห้วงรักที่ร่วงหล่น กล่าวว่ามีตัวละคร “ผม” เป็นเจ้าหน้าที่ดูแลสุขภาพของ
ผู้ป่วยที่มีปัญหาชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ ตัวละคร “เธอ” พยายามฆ่าตัวตายหลังจากได้รับการรักษาหาย
“ผม” ได้รับเธอมาพักฟื้นที่บ้านของตัวละคร “ผม” ระยะเวลาไม่นานตัวละคร “ผม” เผ่าสังเกตุ
อาการของเธอและมีเพศสัมพันธ์กับเธอ หลังจากนั้นไม่นานตัวละคร “เธอ” ก็กระโดดตึกจากชั้นห้า
เพื่อฆ่าตัวตายตัวละคร “ผม” มีความรู้สึกถึงสัมผัสของวิญญาณของตัวละคร “เธอ” ในห้องน้ำ และ
ตัวละคร “ผม” ก็พบกับเหตุการณ์ที่น่าสะพรึงกลัวในห้องน้ำ ดังตัวอย่าง

ทันใดนั้นเสียงดังขึ้นมาจากผนังห้องน้ำ เสียงของมันเหมือนคนอยู่อีกห้อง
กำลังกระซอกที่เก็บกระดาดชำระราวกับจะฟังมันออกเป็นขึ้น ๆ เสียงดังขึ้นเรื่อย ๆ
ดังจนผมรู้สึกว่าการกำลัง โคนคุกคาม ผมก้มมองที่ช่องว่างตรงพื้น ไม่แลเห็นเงาหรือ
เท้าของใคร... ผมยืนนิ่งอยู่หน้าห้องน้ำห้องถัดไป ยื่นมือผลักบานประตูซึ่งเปิดแง้ม
เอาไว้เล็กน้อย ปราศจากผู้คน มีเพียงความว่างเปล่า

เสียงเปียโนแผ่วเบาถูกแทรกด้วยเสียงผู้ประกาศ ผมถอยออกมา สับสนนึก
อะไรไม่ออก เดินมาที่อ่างล้างหน้า ในห้องน้ำแห่งนั้นไม่มีใครเลย กระจกตรงอ่าง
ล้างมือมีสองฝั่ง ทำให้มองเห็นเงาของตัวเองในกระจก ไม่มีลิ้นดูด ผมรีบล้างมือ
ล้างหน้า บอกไม่ได้ว่าเสียงนั้นเป็นเสียงหลอนหรือเป็นเสียงจริง มันเป็นเสียงแห่ง
ความเพ้อฝันที่ผมสร้างขึ้นเอง หรือเป็นเพียงความเงิบเงิบ รู้สึกกลัวไม่มั่นคง
สับสนบอกไม่ถูกว่าเกิดอะไรขึ้น มันผสมมากมายลึกลงไปไกล ไกลจนกลายเป็น
เงามืดดำอนันต์กาล...

(เริงระบำสู่ห้วงรักที่ร่วงหล่น. 2552 : 229)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ ได้แก่ วิญญาณของหญิงสาวผู้พยายามฆ่าตัวตาย เป็นความรู้สึกของสัมผัสที่หกที่ทำให้สามารถได้ยินเสียง ซึ่งคนทั่วไปไม่สามารถรับรู้ได้ และตัวละคร “ผม” เกิดความกลัวและสับสนจนหายใจติดขัด อึดอัด หน้ามืด สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่าความเชื่อเกี่ยวกับการมีประสาตสัมผัสที่ 6 ทำให้เกิดความขัดแย้งในใจอย่างรุนแรงและไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขเหมือนบุคคลอื่นได้

เรื่อง ชายผู้มีเทวดาประจำตัว ผู้ชายคนหนึ่งเชื่อว่าตนเองมีแม่ชื่อเป็นเทวดาประจำตัว และมีพลังอำนาจคลั่งบันดาลให้เขาได้พบและได้ใช้ชีวิตอยู่กับป่าสมร ผู้ที่ทำให้ชีวิตของเขาเปลี่ยนจากหน้ามือเป็นหลังมือ จากคนยากจนเป็นคนร่ำรวย จากไม่มีชื่อเสียงมาชื่อเสียง แต่เมื่อป่าสมรเสียชีวิต ชีวิตของเขาจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงอีกครั้ง ดังตัวอย่าง

ทุกครั้งที่ผมขยับตัวจะมีเงาของแม่ชื่อปรากฏอยู่บนผนัง ผมพยายามมองหว่าเป็นใคร ผมร้องถามออกไป แต่ไม่มีใครตอบ
ผมจึงร้องไห้

ในตอนนั้นดูเหมือนโลกได้จุดไฟส่องให้เห็นความลับที่ซ่อนอยู่
ทุกแห่ง เงามืดเหล่านี้มันบอกผมว่าสิ่งที่ผมเห็นพร้อมที่จะมาเป็นส่วนหนึ่ง
ในชีวิตผมได้ยินแม่ชื่อทั้งสี่กระซิบบอกในเวลาต่อมา “โลกนี้ไม่มีอะไรน่ากลัว
สักนิด” ทั้งสี่คนปลอบโยนผม

(ชายผู้มีเทวดาประจำตัว. 2553 : 70)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ คือแม่ชื่อเทวดาประจำตัว ซึ่งคนไทยเชื่อว่าเด็กทุกคนที่เกิดมาจะมีแม่ชื่อคอยปกป้องดูแล เด็กที่เชื่อและนับถือแม่ชื่อก็จะได้รับการคุ้มครอง แต่ถ้าเด็กไม่เชื่อ ไม่นับถือ แม่ชื่อจะไม่ปกป้องดูแลรักษา ทำให้ชีวิตไม่มีความสุขและกิจการตกต่ำไม่เจริญเหมือนแต่ก่อน สะท้อนภาพสังคมไทยให้เห็นว่ามีความเชื่อเรื่องแม่ชื่อซึ่งมีความหมายที่หมายถึงการมีผู้ใหญ่คอยช่วยเหลือ ทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จและการที่มีความช่วยเหลือก็อาจจะสัมผัสที่ 6 ที่ทำให้เข้าใจถึงที่เกิดขึ้นกับตัวเองและสามารถเผชิญหน้ากับสิ่งที่ปรากฏได้อย่างเข้มแข็ง

สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติมีลักษณะเป็นความขัดแย้งจากธรรมชาติที่ถูกมนุษย์ทำลายจนเกิดภัยธรรมชาติ มนุษย์ไม่สามารถทำนายเหตุการณ์ได้ล่วงหน้าและไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทั้งอุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย ฯลฯ เหตุของการเกิดภัยธรรมชาติมาจากมนุษย์ทำลายธรรมชาติ ธรรมชาติจึงลงโทษมนุษย์อย่างไม่ปราณี นอกจากนี้ในธรรมชาติมีสัตว์ที่มนุษย์เชื่อว่ามีพลังอำนาจร้ายมาให้ จึงรังเกียจและเกิดความขัดแย้งที่ทำให้มนุษย์ใช้วิธีการทำลายหรือกำจัดให้หมดสิ้นไป ส่วนความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติเกิดจากความเชื่อดั้งเดิมของคนไทยที่เชื่อถือและยึดเหนี่ยวเกี่ยวกับภูตผีวิญญาณ รวมทั้งพลังอำนาจพิเศษที่คนปกติอื่น ๆ ไม่มี เป็นสิ่งที่มนุษย์บางคนได้พบเห็นหรือรับรู้ด้วยใจได้อย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า การศึกษาวิเคราะห์ความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อการะเกดปี 2553 ทำให้เห็นภาพสะท้อนของสังคม และธรรมชาติของผู้เขียนเรื่องสั้นแต่ละเรื่อง ที่ได้ถ่ายทอดผ่านพฤติกรรม บทสนทนา ความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร และสร้างเป็นเรื่องราวและเหตุการณ์ในเนื้อเรื่อง และใช้กลวิธีการแต่งตามที่คุณเขียนนัดเพื่อนำเสนอในเรื่องสั้นได้อย่างน่าสนใจ ชวนอ่านเพื่อติดตามเรื่องราวตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

